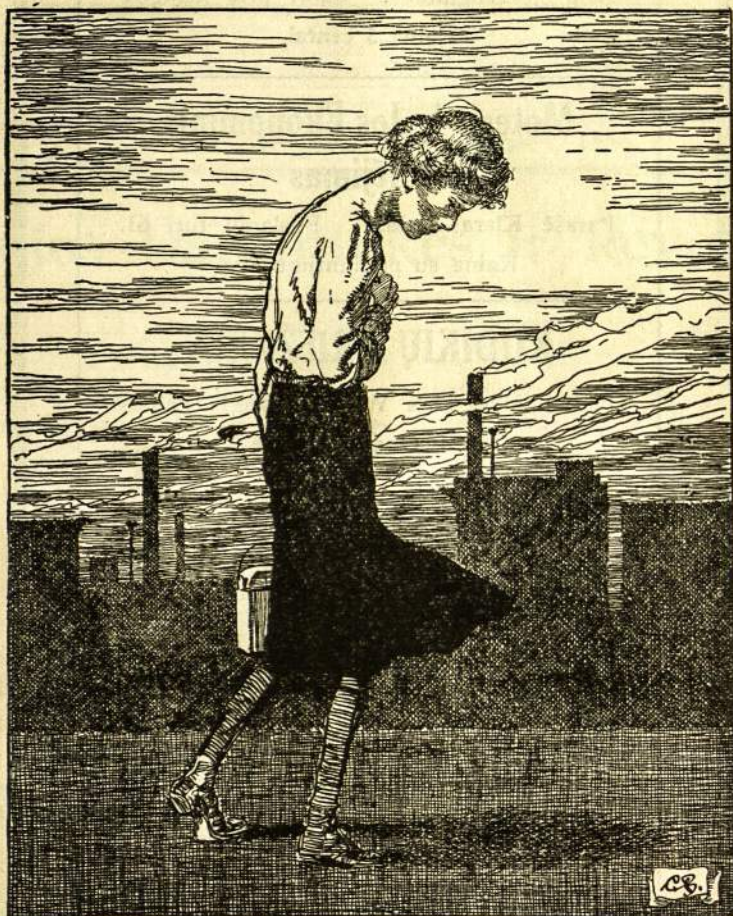

MOTERŪ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Algos Vergė.

2
SKAITYKIT IR PLATINKIT L.M.P.S.
IŠLEISTAS KNYGAS!

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais

Parašė Edward J. Ward. Iš anglų kalbos
vertė Amerikos Lietuvaite

Knygelė nurodo moterų pareigą dalyvauti
politikoje. Ji tinka per prakalbas arba
šiaip parengimuose duoti prie įžangos.

Kaina 3 centai.

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas

Parašė Klara Zetkin. Puslapių turi 61.

Kaina su prisiuntimu 20c.

KUDIKIŲ PRIEŽIURA

Parašė Mrs. Max West. Iš anglų kalbos
vertė Ona Vidikienė.

Dabar kainuoja 25c; apdaryta 35c.

Šeimyna Seniau, Dabar it Ateityj

PARAŠĖ V. KAPSUKAS.

ISTORIŠKAS APRAŠYMAS
ŠEIMYNOS IŠSIVYSTYMO.

Kaina 15c.

KĄ KIEKVIENA MOTINA PRIVALO ŽINOTI.

Parašė M. Sanger
Lietuvių kalbon vertė A. Petrika.

Kaina 25c.

MOTERŲ BALSAI

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas.

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss J. Benes. Subscription: \$1.25 a year; 6 months 65c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila. Pa. under the Act of March 3, 1879

No. 9.

Rugsėjis (September), 1919.

Metai III.

Rusijos Darbininkės ir Revoliucija

(Straipsnis iš Rusijos)

Mums žinoma, kad jau seniai moteris darbininkės dalyvauja revoliuciniam darbininkų judėjime ir juo toliau, vis didesnis ir didesnis jų skaitlius eina sykiu su darbininkais klesų kovos keliu. Tai mums rodo ir dabartinė Rusijos revoliucija.

Mes žinome, kad Rusijos revoliucijos pradžią padarė moters darbininkės. Jos pirmos per Moterų Darbininkų Dieną vasario 23 d. (kovo 7 d.) išėjo į gatves. Tai pirmutinė ne tik Rusijoje, bet ir visoj Europoj taip praleista Moterų Darbininkų Diena.

Nežiurint tos baisios skerdynės, kurios našta taip sunkiai užgulė ant darbininkų ir darbininkų pečių, nežiurint tos spaudos varžymo ir persekiojimų, visgi darbininkės nenustojo veikusios. Jos sykiu su draugais darbininkais dirbo ir organizavosi palėpėse, jos visur buvo sykiu darbe, kalėjime ir Sibire. Ir per tą savo šventę jos pirmos išėjo į gatves ir nepasiliko vienos. Praleidus tą dieną, jos nesugrįžo į dirbtuves, bet pasiliko gatvėj iki revoliucijos laimėjimui.

Pirmoji revoliucijos diena, tai buvo toji darbininkų diena, kuomet iš visų miesto kampų darbininkų ir darbininkų minios ramiai demonstruodamos po raudona vėliava, su revoliucijos dainomis, rinkosi miesto viduryj. Čia jas vaikė kazokų ir policistų gaujos, bet jos nesibijojo to vaikymo ir išblaškytos vėl rinkosi į būrius ir laike susirinkimus.

Pagalios, viena, antra auka iš jų tarpo neišgązdino jų, bet pridavė da daugiau spėkų ir energijos griežtesnei kovai.

Toliau, ši moterų šventės diena nepasiliko tik švente, bet perėjo į antrą laipsnį revoliucinių demonstracijų.

Vasario 24 ir 25 dd. vis didesnės ir didesnės darbininkų ir darbininkų minios ėjo į gatves jau nebešvėsdami, bet reikalavdami duonos. Ir tas duonos reikalavimas, ir griežti policijos persekiojimai priėjo iki to, kad darbininkės pradėjo daužyti kepyklų langus, kur buvo paslėpta duona, stabdė gatviakarius, šaukdamos konduktorius eiti su jomis.

Vasario 26 dieną Nevos prospekto šu-

viai paguldė nemaža iš jų tarpo. Ir pagaliaus, 27 d., kuomet pradėjo kilti kareivių pulkai, tame irgi nemaža agitacijos darbo yra atlikusios darbininkės. Jos eidavo į kazarmes šaukdamos, kad kareiviai eitų į gatvę ir tai joms pasisekdavo.

Ir besiplėtojant revoliucijai, jos neapleido savo darbo: nors ir sugrįžo, sugriovusios caro sostą į dirbtuvių murus, bet ne tam, kad jau nebeišėjus vėl arba padėjus savo ginklus, bet tam, kad susistiprinus ir padidinus savo spėkas ir organizacijas. Tas laimėjimas tai buvo tik kovos pradžia. Gyvenimo spiriamos jos ir vėl išėjo į gatvę į dar smarkesnę kovą dėl karės baigimo ir imperializmo vergijos prašalinimo—dėl socializmo.

Plebeja.

Nuo Redakcijos.

Smagu mums pranešti "Moterų Balso" skaitytojams ir skaitytojoms, kad šį straipsnį ką-tik dabar gavome iš Rusijos nuo vienos iš narsiųjų Rusijos moterų revoliucionierių. Rašytas jis jau pusėtinai seniai, pradžioj revoliucijos, bet cenzūros sulaukytas, išgulėjo ikišiol. Ir dabar nuėmus cenzurą, jis mus pasiekė.

Mes manėme, kad "Moterų Balso" skaitytojams bus taip-pat smagu išgirsti balsą iš Rusijos iš tos tikrosios darbininkų tėvynės. Išgirsti balsą darbininkės-revoliucionierės, kuri aktyviai pati dalyvavo revoliucijoje.

Liet. Mot. Progr. Susivienijimo Agitacijos Savaitė

LMPS. 3-čia Agitacijos Savaitė įvyks spalio 12 iki 19 d., 1919. Agitacijos Savaitės tikslas yra paskleisti LMPS. siekinius, troškimus ir platformą po plačią visuomenę, ypatingai tarpe moterų. Nurodyt L. M. P. S. nuveiktus, veikiamus ir ateityj manomus nuveikt darbus, kad moteris pamatytų naudingumą mūsų organizacijos. Bandyt surengt kuodaugiausia prakalbų, paskaitų ir šiaip įvairių vakarėlių. Taipgi kaip galint plačiau paskeisti LMPS. išleistą literaturą ir "Moterų Balsą". Ten, kur nėra kuopų, sutvert, o kur yra kuopos, pasirupint gaut daugiau narių.

Darbo yra daug ir jis turi but atliktas per tas drauges, kurios jau priguli prie L. M. P. S. arba prijaučia jam.

Pereitais metais Agitacijos Savaitę su-trukdė influenza ir LMPS. 2-ras suvažia-vimas, bet šiai savaitėi nesimato jokių kliu-čių ir užtai jinai turėtų but pasekminga. Žinoma, pasisekimas arba nepasisekimas priklausys nuo visų narių, prigulinių L. M. P. Susivienijimui. Jeigu mes atidėli-sim darbą, paliksim kitoms, arba vieton pačios dirbt, tik kritikuosime kitas, jų tru-

kumus, veiklumą arba neveiklumą, tuomet ir pasekmių neturėsime; bet jei kiekviena imsime darbo, dirbsime tiek, kiek mūsų spėkos ir žinojimas daleis, tuomet mes tu-rėsime pasisekimą.

Šiais metais su kalbėtojomis agitacijos Savaitės reikalais visai nesusirašinėjau, nes pereiti du metai patyrimo parodė, jog su-sirašinėjimas neatneša naudos, o darbo bu-na daug centro sekretorei. Visur beveik rajonai susitvėrė ir jeigu kuri kalbėtoja ga-li užvažiuot iš savo apielinkės, tai jinai jau už penkių ar šešių mėnesių prieš tą laiką yra užkviesta. Prie to, centro sekretorei nėra taip paranku tvarkyt maršrutus, kaip kad rajonų sekretorėms.

Suprantu, kad iš priezasties trukumo kalbėtojų, visos kuopos negalės surengt prakalbų arba paskaitų. Tos kuopos turės pasitenkint gražiais vakarėliais ir šiaip įvairiomis pramogomis, kad gavus progos bent paskleisti literatūros.

Darbo yra ir reikia dirbt visoms. Nuo dabar iki spalio 12 dienai turėkite vieną svarbų klausimą mintyj: **Kaip padaryt 3-**

čia L. M. P. S. Agitacijos Savaitę pasekminga? Pamišyk, suplanuok ir tada dirbk.

Jūsų del moterų apšvietos,

Zuzana Puišiotė,

L. M. P. S. Centro Sekr.

Nuo Redakcijos.

Sekantis "Moterų Balso" numeris (spalio mėnesio) bus padidintas. Bus jame daug gerų straipsnių, eilių ir paveikslų įvairių moterų darbininkių veikėjų. Todėl draugės pasistengkite išplatinti to "M. B." num. kuoskaitlingiausia. Tuomi paskleisit agitaciją ir gausite naujų skaitytojų "Moterų Balsui". Parduot bus jį labai lengva,

nes padidintas ir gražus numeris parsidavinės ta pačia kaina kaip paprastai, t. y. po 10 c. egz. Taip nutarė Pild. Kom., idant paskleidus kuodaugiausia agitacijos tarpe moterų.

Kuopos, rajonai, narės ir šiaip "Moterų Balso" agentai, malonėkite išanksto prisiųst užsakymus kiek imsite "Moterų Balso" platinimui, kad galėtume žinot kiek spauzdint, idant vėl nepritruktų, kaip geguzinio num. š. m.

Tikime gauti labai daug užsakymų, todėl pasistengsime, kad "Moterų Balso" sekantis numeris būtų kuopuikiausias.

Visuomenės Perversmai Pagal Proletariato Pasauliožvalgą

ANUPRAS A. KARALIUS.

(Tąsa)

KAPITALIZMO GADYNĖ.

Matėme, kada reikmenų gaminimo budas keitėsi, mainėsi ekonominiai ir politiniai visuomenės santykiai; ir kada naujas dirbimo budas išardydamo senąjį dirbimo budą, tai senas visuomenės surėdymas žudavo ir jo vietoje išviešpataudavo tas visuomenės surėdymas, kuris buvo naujo dirbimo budo plėtojimosi pasekmė. Kadangi kapitalistinis visuomenės surėdymas, kuris yra ilgos technikinių pervartų eilės pasekmė, smarkiai plėtojosi, ir kada jau atsirado kolektyvis dirbimo budas, jis pradėjo slinkti į tą visuomenės pervartų verpetą.

Kapitalizmas pirmose savo gyvenimo dienose atsistojo ant kelio pražuties. Kapitalistinis dirbimo budas auklėjo tokias dirbimo pajiegas, kurias pati buržuazija nepajiegdavo suvaldyt. Dirbinių perteklius verste vertė buržuaziją didyt dirbimo pajiegas, kurios tverdavo dar didesnį dirbinių perteklių. Todėl buržuazijai prisieidavo kaskart rīšti vis painesnius ir sunkesnius uždavinius pramonijoje ir vaizboje. Konkurencija pramonijoje gimdė tokias vaizboje, jurininkystėje ir dirbime sąlygas, kurios varu varė buržuaziją koncentruot

darbo priemones. Ir juo smarkiau pramonija koncentravosi, juo turtai labiau kuopėsi į vieną didelę kruvą, ir kapitalizmas greičiau artinosi prie savo neišvengiamo sugriuvimo.

Pažvelgkime į kapitalistinį dirbimo budo plėtojamąsi, o pamatysime ekonominį visuomenės plėtojimosi įstatymą, kuris pastume kapitalizmą prie jo pražuties slenksčio.

Viduriniuose amžiuose, kada nebuvo mašinų, kada amatininkai su rankų įrankiais dirbdavo pilnai viską, tavorų daugiau reikalaudavo, negu juos amatininkai spėdavo gamint. Ir kada tavorų reikalavimai vis labiau augo, tai vietoj neproduktyvio rankų dirbimo, kur meisteriai dirbdavo su keliais gizeliais, atsirado išdirbystės, kur darbas buvo padalintas, ir kiekvienas darbininkas dirbdavo tik vieną dirbinio dalį. Tokiose išdirbystėse sutilpdavo daug darbininkų ir amatas buvo labiau prieinamas.

Kada pradėjo atsirast išdirbystės ir darbo padalinimas, tavorų dirbimo pajiegos baisiai smarkiai koncentravosi. Nes dirbant dirbinius, padalintus dirbtuvėse

buvo galima jų daugiau ir juos greičiau pagaminti, negu dirbant pilnai visą daiktą mažiukėse meisterių dirbtuvėse. Kada dieji išdirbėjai galėjo parduoti savo tavorus pigiau ir darydavo didesnius pelnus negu pavieniai meisteriai savo dirbtuvėse, tai mažiukės dirbtuvės žudavo konkurencijoje, arba steigdavo dideles išdirbystes. Tuotarpu konkurencija tarp išdirbėjų dar labiau vertė kapitalistus tobulinti darbo našumą ir didinti dirbimo pajėgas. Iš to kilo stambūs dirbimas.

Kada tapo išrasta dirbimo mašinos, ir su jomis buvo galima dar pigiau ir greičiau gaminti tavorus, tai dirbimo pajėgos milžiniškai didinosi, o darbo priemonės baisiai kuopėsi. Įsitaisyti mašinas galėjo tie, kurie vartojo didelius kapitalus. Tai didesnės išdirbystės ir susivienijusieji į bendroves kapitalistai budavojo dirbtuves ir statė į jas mašinas, o mažesnės dirbtuvės ir pavieniai meisteriai kuo-ne išnyko.

Nuo to laiko, kada garas ir mašinerija pradėjo apsireikšti tavorų gaminime, reiškia pramonijos revoliucijos laikotarpį. Vietoje meisterių mažiukių dirbtuvių augo milžiniški fabrikai su augštai, rukstančiais, kaminiais. Vietoj amatininkų darbaviečių menkai žibančios šviesos, blizgėjo aprukę fabrikų langai. Tarp tukstančių mašinų ratų amatininkų, kurių užsiėmimai žuvo pramonijos revoliucijoje, moters ir kudikiai stovėjo per ilgus dienus ir naktų valandas įtempę savo jėgas, kad užlaikyt gyvastį.

Kaip greitai mašinos paliuosavo rankų darbą, taip greitai keitėsi ekonominiai ir politiniai visuomenės santykiai. Kada darbo priemonės smarkiai koncentravosi, turtai labiau kuopėsi į kelių didesniųjų kapitalistų rankas.

Kada atsirado fabrikai su naujagadynėmis mašinomis, dirbimo pajėgos dar smarkiau didinosi ir pramonija labiau koncentravosi. Konkurencija tarp didelių išdirbysčių vertė kapitalistus dar smarkiau tobulyti darbo našumą. Kad galėjus parduoti tavorus su numušta kaina, butinai

reikėjo sumažinti darbo pajėgų išlaidas. Didesnis darbo našumas tvėrė vis didesnę tavorų perteklių. Del jo išpardavimo kildavo žiaurus tarp išdirbysčių lenktyniavimas. Naujos rinkos turėjo but surastos, kad išparduot persidauginusius tavorus, nes jų neišpardavimas reiškę išdirbystėms bankrutą. Laike tavorų pertekliaus išdirbystės, kurios naudojosi medžiagos gavimo ir perkėlimo įmonių parankumais, ir kurios buvo tvirčiau suorganizuotos ir vartojo didesnius kapitalus, nustumdavo silpnės išdirbystės į bankrutą, ir jos užimdavo platesnes pramonijoje ir vaizboje dirvas.

Aplinkybės, kurias gimdė konkurencija, vertė kapitalistus suprast, kad susivienijus galima daryti didesnius pelnus ir išsisukti nuo bankruto, tai jie ir liuosnoriai jungėsi į kompanijas. Kada Rockefelleris išmoko, kad suvienytomis spėkomis yra galima daryti didesnę pelną aliejaus dirbime už pavienes aliejaus išdirbystes, su savo partneriais sutvėrė Standard Oil Kompaniją. Pastaroji kompanija vartojant didesnę kapitalą galėjo įsitaisyti naujagadyniškiauses aliejaus dirbimo mašinas, kas sumažino aliejaus gaminimo išlaidas. Laike aliejaus perviršio Standard Oil kompanija pardavinėjo aliejų pigiau, negu pavienėms išdirbystėms lėšavo aliejaus gaminimas. Ir kada daug išdirbysčių, negalėdamos išparduoti aliejaus perviršį subankrutavo, tai pastaroji kompanija jas labai pigiai nupirko. Pagaliaus, kada aliejaus reikalavimas pradėjo kilti, jo kaina pakilo. Tuomet Rockefellerio kompanija baisiai didelį darė pelną. Kiti kapitalistai matydami Rockefellerį ir jo partnerius lobstant, nevilkinamai jungėsi į bendroves.

Konkurencijai pramonėj besitęsiant vietoje pavienių išdirbysčių ir kompanijų, pradėjo atsirasti korporacijos. Kada lenktyniavimas del rinkų davesdavo kapitalistus iki bankrutui, jie turėjo vienyti, nes bendromis spėkomis buvo galima greičiau surasti rinkas ir išvengt didelių nuostolių. Kada tulų pramonijos šakų net kompani-

joms prisieidavo bankrutyt, jų vieton susitverdavo korporacijos. Korporacijos buvo puikiausias budas įgyt kapitalo ir turtingesniems kapitalistams daryt didelius pelnus. Jos parduodavo daugiau šerų, negu jų turtas budavo vertas.

Prasidėjus korporacijoms augt, turtai labiau kuopėsi į kelių didžiųjų kapitalistų rankas. Kapitalistai, kurie turėjo įdėję didesnę kapitalą korporacijoje, ėmė didesnes įplaukas, nes didesnė kapitalo apyvarta atnešdavo didesnę pelną. Korporatyviškas pramonijos organizavimas leido kapitalo perteklių įdēt į kitas korporatyviškai suorganizuotas išdirbystes. Todėl stambūs kapitalistai surinkdavo vis didesnius turtus.

Vienok korporacijos neišnaikino konkurencijos pramonijoje, bet jos dar labiau padidino dirbimo spėkas. Tavorų perteklius dar smarkiau augo, o lenktyniavimas už rinkas dar didesnius nuostolius nešdavo kapitalistams. Nors jie rinko didelius pelnus, vienok jiems rūpėjo įgyt visišką monopolį pramonėje ir vaizboje, kad panaikintų lenktyniavimą ir pardavus tavorus už augščiausią kainą. Ir kada jau didesnieji kapitalistai turėjo įdėję savo kapitalo į kitas pramonijos šakas ar išdirbystes, tada buvo lengva priegtam ir reikalinga, kad išvengt konkurenciją, toms išdirbystėms jungtis į trustą. Kada kelios didesnės išdirbystės sutvėrė trustą, tada ir kitos išdirbystės turėjo jungtis prie trusto arba žuti konkurencijoje.

Trustai laike krizių, kurie yra neišvengiama pramonijos plėtojimosi pasekmė, smarkiai augdavo. Didelis tavorų perteklius sudarydavo tokias sąlygas, kur pramonė sustodavo gaminus net ilgam laikui. Krizių laike daug smulkių išdirbysčių bankrutuodavo; vientik trustai tepajiegdavo sumažint tavorų perviršius, nuleisdami jų kainas. Tokiu būdu pramonijos koncentravimasis į trustus buvo neišvengiamas.

Kada viena pramonijos šaka koncentravosi, kuopimasis dirbimo spėkų apimdavo visą pramoniją. Susivienijusios išdir-

bystės stengdavosi užvaldyt žalios medžiagos šaltinius, ir perkėlimo įmones. Ir, atsiradus korporacijoms kapitalo perkėlimas iš vienos išdirbystės į kitą, buvo lengvai galimas; įvairios pramonijos šakas užmezgdavo vis tvirtesnius ryšius tarp savęs. Ypač po didelių pramonijos konkurencijų, išdirbystės budavo vis labiau susikcentravę. Lenktyniavimas tarp išdirbysčių, už turgavietes užsibaigdavo taip, kaip kad karės už ganyklas tarpe senovės genčių, kada pergalėtojai prisijungdavo sau apgalėtoją ir jos kaimynus, kurie suteikdavo jai pagalbą.

Kad aiškiau pramonijos koncentravimasi suprast, paimkime aliejaus karę 1877 met., kaipo pavyzdį.

Kada tapo išrasta varyt aliejų dudoimis, susitvėrė kelios kompanijos, kad pelnytis nauju bizniu. Standard aliejaus kompanija, kuriai rūpėjo užgriebt visą aliejaus dirbimą, suorganizavo bendrovę, kuri dvidešimtis penkis nuosimčius išdirbamo aliejaus varė dudoimis. Empire transportacijos bendrovė, kad užbėgus Standard kompanijai už akių, skubino vest dudas prie naujų aliejaus šaltinių. Penssylvanijos gelžkelis, kurio pastaroji bendrovė buvo agentu, slaptai gabeno pastarosios bendrovės aliejų pigiau, negu Standardo. Taipgi pastarasis gelžkelis, kad pavylioti nuo Erie ir New Yorko Central gelžkelių kostumerius, pradėjo gabent ir kitų aliejaus išdirbysčių aliejų su numažinta perkėlimo kaina.

Kada Erie ir New Yorko Central gelžkeliai susekė šitą suokalbį, tuojaus pranešė savo bendrui Standard kompanijai, tada aliejaus karė 1877 metais tapo apšaukta.

Standard aliejaus kompanija atėmė 50 proc. viso savo aliejaus perkėlimo lėšų nuo Penssylvanijos gelžkelio. Tuomi pasinaudojo Erie ir New York Central gelžkeliai, kad pagelbėt Standard kompanijai išlaimėt karę, ir kad pergalėt Penssylvanijos gelžkelį, taipgi sumažino aliejaus perkėlimo kainą. Empire transportacijos kompanija ir Penssylvanijos gelžkelis

stengėsi galutinai sutruškinti Standard au-gantį aliejaus monopolį, ir nustumt savo konkurentus gelžkelius į bankrutą. Penn-sylvanijos gelžkelis pradėjo gabenti nepri-gulmingų aliejaus firmų aliejų aštuoniais centais žemiau perkėlimo iškaščių, kad jos parduotų aliejų Standarto teritorijose. Aliejaus karė, kuri net iššaukdavo riaušes, tęsėsi per šešis mėnesius. Pagaliau, po ilgos aliejaus ir podraug gelžkelių konku-rencijos, kada abi pusės pusėtinai apilso, taip kad Pennsylvanijos gelžkelis perstojo mokėjęs dividendus, o Empire transporta-cijos kompanija kuone subankrutavo. Bet Standarto aliejaus kompanija esanti tvir-tai suorganizuota ir gelbstima dviejų dide-lių gelžkelių, išlaimėjo karę.

Empire transportacijos kompanija par-davė savo aliejaus varymo dūdas ir dirb-tuves Standardui, o neprigulmingos alie-jaus firmos tapo jo šerininėmis. Pennsylv-anijos gelžkelis, kad išvengus galutinio bankruto, pasidavė Standarto diktuoja-moms sutartims.

Standarto aliejaus kompanija karei už-sibaigus, užvaldė 95 nuosimčiais Jungt. Valstijų aliejaus išdirbimą.

Po karei, kada aliejaus reikalavimai smarkiai augo, 1897 met. susitvėrė Pure Oil kompanija. Pastaroji kompanija buvo pasekminga Standarto konkurentė. Ka-dangi konkurencija tarp juodviejų nešė perdidelius nuostolius, ir kad vietoje lenk-tyniauti, užvaldyt pasaulio aliejaus rinkas ir daryt didelius pelnus, susivienijo į Stan-dardo aliejaus trustą. Aliejaus dirbimas taip susikuopė, kad pastarasis trustas valdo Jungt. Valstijų aliejaus dirbimą, ir turi turgavietes veik visuose žemės užkampiuose. Jis taipgi turi didelius kapitalus, idė-jęs į geležink. ir kitas pramonijos šakas.

Pramonijos koncentracija yra ekono-minio visuomenės plėtojimosi įstatymo pa-sekmė. Dirbinių perteklius vertė kapita-listus jėškot naujų turgaviečių. O naujas turgavietes buvo galima įgyt parduodant tavorus pigiau už konkurentus. Tuomet

buvo reikalinga tobulyt darbo našumą, kad sumažinus darbo pajėgų reikalavimą. Tas smarkiau stumė technikos mokslo plėtoji-mąsi, darbo priemonės labiau kuopėsi į vie-ną kruvą. Darbo priemonių koncentraci-ja dar labiau didindavo išdirbinių pertek-lių. Iš to kildavo dar didesnė pramonijoje koncentracija. Dirbiniai visuomet peraug-davo jų reikalavimus. Kapitalistai išaugin-davo dirbimo pajėgas augščiau savo gal-vų. Pramonijos koncentracija buvo neiš-vengiama.

Konkurencija už pus-civilizuotų tautų turgavietes, tarp skirtingų tautų kapitalistų varu varė pasaulio kapitalistus vienyti ir koncentruoti dirbimo pajėgas. Nes susi-vienijusios išdirbystės po vienu perdėtiniu, galėdavo sumažyt darbininkų skaitlių, gar-sinant ir perkeliant tavorus po viena agen-tura, galėdavo sumažint garsinimo ir per-vežimo iškaščius; tokiu budu kapitalistai galėdavo pasekmingiau lenktyniuot ir da-ryt didelius pelnus. Kada dirbinių pertek-lius vis smarkiau augdavo, o jų reikalavi-mai vis smarkiau mažinosi, tarptautinis pasaulio pramonijos lenktyniavimas darėsi kas-kart žiauresnis ir pavojingesniu kapi-talistų gerovai, todėl susivienijusios išdir-bystės jungėsi į vieną tautos trustą.

Pažvelgkime į pramonijos šalis, tai pamatysime kaip tvirtai kapitalistai prieš dabartinę karę buvo susivieniję. Vokieti-joj kapitalistai turėjo suorganizavę 600 ge-rai išlavintų agentų, kurie surazdavo turga-vietes ir rupinosi tavorų išvežiojimais; Francijoje ir Belgijoje palaikė sindikatus, kurie rupinosi tavorų išpardavimais; An-glijos pramonininkai ir vaizbunai vienijosi ir tvėrė asociacijas, kurios praktiškiausiai stengdavosi užbėgt savo konkurentams už akių. Japonijos kapitalistai yra susivieniję į vieną milžinišką firmą, kurios tikslas yra, kad pakelt šalies vaizbą, išparduodant jos tavorus visose pasaulio šalyse. Jungt. Valstijų trustai yra ekonominiai ir politi-niai susivieniję ir jie organizuoja vieną mil-žinišką eksportų trustą. (Toliau bus).

Paskutinis Vengrų Sovietų Valdžios Atsišaukimas

True translation filed with the Postmaster of Philadelphia, Pa., on September 6, 1919, as required by the Act of October 6, 1917.

Liepos 20 d., t. y. prieš-pat puolimą Vengrų Sovietų resp., buvo paskelbtas sekantis atsišaukimas į visų šalių proletarus:

Pasiliuosavęs, bet vis da kenčiantis Vengrijos proletariatas, kreipiasi į jus su brolišku atsišaukimu. Dirbdami prakaite veido savo, dedame mes pamatus socialistinei tvarkai. Sužeistomis ir kruvinomis rankomis dedame mes akmenį prie akmens, budavodami namą darbininkų diktatūros. Sunkiai įtemptomis jėgomis mes kovojame prieš tarptautinius ir vidujinius kontr-revoliucionierius ir pasiryžę kentėti badą ir nedateklių, bile tik gyvent laisvu gyvenimu. Į jus, da esančius vergijoje, dabar mes kreipiamės su atsišaukimu. Mes kreipiamės į jūsų solidarumą ir šaukiame jus į kovą prieš jūsų prispaudėjus, kurie yra taip-pat ir mūsų prispaudėjai ir veikia sutartyj su mūsų kontr-revoliucine buržuazija.

Kada mes nuvertėm kapitalizmo jungą, kad pakeltom galvom prieit prie įsteigimo socialistinės valstybės, mes neprigaudinėjom savęs jokiomis iliuzijomis. Juo aiškiau mes supratom tuos sunkumus, kurie laukė mūsų naujoj kelionėj. Mums buvo žinoma, kad ant kapitalizmo griuvėsių galima pastatyt ateities bažnyčią tik per sunkų triusą ir kad tiktai po sunkaus mūsų darbo iš supuvusių kapitalizmo liekanų išaugs skaisči gėlė komunistinio gyvenimo. Mes žinjom, kad jaunai socializmo sėklai grėsia pavojus nuskęst jurėse kraujo, į kuri norėtų prigirdyt neprisotinami plėšikai iš artimųjų ir tolimųjų imperialistinių valstybių. Pasirengę atiduot dideles aukas, mes griebėmės darbo naikinimui kapitalizmo ir budavojimui socialistinės valstybės, tikėdamiesi, kad tuo laiku, kada naujos šalies proletariatas turėjo spėkos pralaužt kapitalistinio kalėjimo sieną ir atsistot ant tilto, kuris pertiestas iš valstybės vergijos į laisvės

karaliją, kad tuo laiku, kitų kraštų darbininkai taip-pat nepasiliks neveikiančiais. Mes supratom, kad mūsų revoliucija yra išreiškimas tarptautinio proletariato solidarumo, nors ramumas kitų darbininkų grupių vilkina tą revoliuciją. Mes kovojam, kenčiam ir atiduodam kruvinas aukas. Vengrų Socialistinės Federatyvės Sovietų Respublikos proletariatas kenčia milžiniškus sunkumus, ir, matomai, po keturių mėnesių prityrimo, mes užreiškiam jums: nėra tokios aukos, kuri sulaikytų mus nuo kovos už mūsų didį tikslą: už proletariato pasiliuosavimą, už išgelbėjimą darbininkų nuo išnaudojimo ir už pakeitimą samdytų vergų į liuosus žmones.

Nespėjo mūsų valdžia išgyvuot ir kelių savaičių, kaip tarptautinis imperializmas užpuolė ant mūsų su žvėrišku godumu, kad sunaikinus mūsų proletarinę šalį, šalį tarptautinio proletariato. Tie pats, kurie įstumė į prapultį milijonus žmonių, kurie pagamino milijonus raišų, našlių ir našlaičių, nori sunaikint mūsų proletarinę valstybę, kad sugriaut tas proletariato dirbtuves, kur buvo gaminama medžiaga budavojimui socialistinės valstybės. Mūsų krauju mes giname tarptautinę revoliuciją prieš susivienijusių imperialistų ir jų tarnų užpuolimą. Mes stovim apsiginklavę, pasirengę atmušt pirmutines eiles tarptautinės kontr-revoliucijos, kuri tiktai laukia patogios progos, kad vėl įsteigt mūsų krašte kapitalistinį išnaudojimą.

Mes tikim į mūsų spėkas, bet nemiačiau tikim į istorinę proletariato misiją, nuo kurios negali pasislėpt nė jokios šalies proletariatas. Jūsų prisirengimai prie 20 ir 21 dd. liepos parodo, kad, pildant tą misiją, proletariatas klauso istorinės butinybės.

Mūsų puolimas atsilieptų taip-pat ir ant jūsų. Jūs turit delto nuplėšt nuo savo lupų antspaudą, kurią uždėjo jums jūsų

buržuazija ir apreikšt visam svietui jusų solidarumą su mumis.

Mes kreipiamės į jus su brolišku prašymu. Jūs pilni pasipiktinimo dvasios, noriai atsiliepusieji į šauksmą prie demonstracijų ir visuotinių streikų, proletarai Italijos, Prancuzijos, Anglijos, Holandijos, Švedijos, Šveicarijos ir Austrijos, paverskite jusų solidarumą su mumis ir su mūsų seserimi iš nedėdienio manifestacijos į kasdieninį veiksmą. Nupurtykit nuo savęs kapitalizmo jungą, išskleiskite naikinančios ir tveriančios revoliucijos vėliavą. Pakeiskite karę, kurią negali pabaigt kapitalistiniai plėšikai, į klesų karę beturčių prieš turtinguosius. Neduokite pasmaugt jusų revoliucijos nė spėka, nė gražiais žodžiais. Karė, kuri tęsėsi penkis metus, gali priėti tik prie vieno išėjimo: prie visavietinės socialistinės revoliucijos.

Šalin tarptautinis imperializmas; lai gyvuoja tarptautinė proletariato revoliucija!

Lai gyvuoja tarptautinė sovietų respublika!

Brolišku pasveikinimu, vardu Vengrų Federatyvės Sovietų Respublikos:

Aleksandras Garbai, prezidentas;
Bela Kun, užsienių reikalų žmonių komisaras.
(Iš "N. Mir").

Atšaukimas į Am. Darbininkus

Draugai!

Jums jau gerai yra žinoma, kokia reakcija dabar siaučia. Pastaruoju laiku valstija po valstijai pradėjo leisti darbininkus varžančius ir jų reikalams priešingus įstatymus. Tie įstatymai taikomi vien tik prieš darbininkus ir vien tik pastarieji nuo jų nukentės. Darbininkus norima taip pavergti, kad jie negalėtų pasijudinti—pasipriešinti pavergėjams. Ačiu tokiam žiauriam persekiojimui, mes jau turime naujų kandidatų į kaėjimą. Šiuomi laiku tapo suareštuotas (29 d. birželio) drg. J. Jukelis, A. Menkelis, J. Krivickas ir J. Varpus. Minėti draugai pastatyti po kaucija \$500

dolerių, o drg. Jukelis—po 1500 dolerių. Jų teismas bus spalio mėnesyje. Tai aukos po karės už "demokratiją".

Sulyg dabar leidžiamųjų prieš darbininkus įstatymų, darbo žmogui reikia tylėt, nežiurint kaip viešpataujanti klesa ji išnaudotų. Laikraščiuose tankiai patėmijame, jog, tai vienur, tai kitur, darbininkai išeina į streiką ir laikosi stipriai, kol nepradedą įvairiausiais budais jų persekioti, o galop suareštuoja jų vadus. Darbininkai, neturėdami tam tikrų įstaigų, iš kurių galėtų gaut paramą, nustoja energijos ir lieka pergalėtai. Taš pats yra ir su mūsų draugais sąjungiečiais, Šukiu, Stilsonu, Jukeliu ir kitais, kurie nesėdi rankas sudėję ir nelaukia, kad kas iš augščiau keptų karvelių išmestų.

Mes atsišaukiame į Amerikos darbininkus, kad nepaliautų aukavę į Apsigyrimo ir kalinių Šelpimo Fondą. Šiuomi laiku mums prisieina budėti visuose frontuose; mus visi skundžia valdžiai visokiais melagingais budais, kad tik sustabdžius mūsų žengimą į geresnę ateitį. Sukruskime su aukomis, nelaukime, kad kas mums kartkarčiais aiškintų ir išdėstinėtų dabartinio momento svarbumą, nes mes gerai žinome, kad kiti tuomi nesirupins—mes patįs turėsime apsirupinti. Šiuomi laiku į minėtąjį Fondą tiek mažai aukų ateina, kad nesinori net į laikraštį garsinti. Rodosi, kad jau visa darbo žmonių kova laimėta. Mes sukrauname tukstančius dolerių įvairiems diplomatams, o darbo žmonių apgynimui tik kai-kada atsiminę išmetame. Tokiame momente, koks dabar yra, mes privalome paaukauti tam tikslui po dienos uždarbį.

Į darbą, visi, kas gyvas!

Aukas siųskite išpirkdami čekį arba money orderį ant vardo I. Matiošaitis, po antrašu: J. Ažius, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

LSS. Aps. ir Kalinių Šelpimo Fondo valdyba: Pirm. B. Švegždziutė, Sekr. J. Ažius, Iždin. I. Matiošaitis, Kasos globėjai: F. Kalpokas ir A. Sirgidas.

L. M. P. S. ir Komunistai

Kasžin ar nebutų jau laikas ir Lietuvių Moterų Progresyviams Susivienijimui pagalvot apie tai, kaip mes turim atsinešti į naujai iškilusius klausimus.

Man rodos, mes visą laiką stovėjom su Lietuvių Socialistų Sąjunga. Kada LSS. pradėjo rasti skirtumai,—kairieji ir dešinieji,—mes rėmėme kairiuosius. Kitaip ir buti negalėjo, nes mes pačios didelį didžiumą, ar beveik visos, esame darbininkės. Kadangi tik kairieji draugai tikrai remia darbininkų reikalus, tai ir mes glaudėmės prie kairiųjų. Pasekdamos kairiuosius socialistus, turėjome kovoti su mūsų dešinioms, vadinamoms menševikėms.

Nors pilnai da mes nenustatėme savo pakraipos, bet tarpe mūsų L. M. P. S. narių gludo da net menševikiškos pakraipos narių. Jų randasi net mūsų valdybose ir lauke, kada-nors progos, ar negalės mus į dešinę pakreipti. Tai parodė mūsų konstituciją taisant. M. M. Račiutė-Herman, Michelsonienė ir Baltuškienė dirbo kiek galėdamos, kad tik palikus mūsų konstituciją be principų, ir ėjo nemaža kova su mūsų menševikėmis.

Taigi, laikas jau ir mums įvesti discipliną į mūsų LMPS., kad priešingos darbininkų reikalams narės neturėtų vietos darbininkiškoj organizacijoj. Pavyzdžiui, pas LSS. kairiuosius, kurie tik stovi vien už darbininkų reikalus, dešiniuosius meta lauk. Na ir kam reikia darbininkiškose organizacijose kapitalistų ramsčių. Jie ir jos savo principais ir dvasia buvo ir yra pasaulio darbininkų priešai. Stoją ir stovi prieš darbininkišką Rusiją ir kitų kraštų tikrąjį darbininkų išsiliuosavimą. Tai tegul mūsų dešniosios ir dešinieji eina sau į kapitalistų organizacijas. LSS. jau pasiuntė ten, kur jie priklausė. Taigi, jau laikas ir labai laikas LMPS. pasiūsti visas opportunistes ten, kur kapitalistai veikia. Meskurias aš viršui minėjau.

neskilsime del kelių opportunistų, jeigu jas ir prašalinsime. Nes LSS. taip-pat neskilo, kuomet apsilavė nuo neteisingų vadovų. Šiose dviejose organizacijose priguli tik darbininkai ir darbininkės, o kas nori nuvesti mūsų LMPS. tarnauti kapitalistams, tegul verčiau pas mus jų nebuna.

Atsiminkit, ką rašė "Keleivis" apie mūsų "Moterų Balso" redaktore: kad ji vedanti "M. B." kairioje dvasioje arba darbininkiškoje. Čia nors mūsų organas ne vienos redaktorės vedamas toje pakraipoje, bet didžiūmos kuopų ir narių pageidavimą išpildo mūsų redaktorė d. Benes. Tai liudija mūsų kuopų ir rajonų konferencijų priimtos rezoliucijos, kad mes pilnai sutinkame su šia laikraščio pakraipa. Tai veltui tykojimas ant mūsų organizacijos iš menševikiško abazu, kad kada-nors darysite menševikišką biznį iš mūsų darbininkų. Mes jau pribrendome atskirti darbininkų reikalus ir buržuazijos reikalus.

Todel, draugės, ar nebutų laikas ir mūsų organizaciją pastatyti tikrai ant klesų kovos pamatų, o ne taip, kaip dabar, lyg kokį svyruonėlį laikyti ir duoti progą augti ir tykoti visokiems opportunistam kada-nors užkariauti ją.

Dabar, drąsiai, nesvyruojančiai LSS. pereina į Komunistų Partiją, kartu su visais kitų kraštų darbininkais. Nes daugiausia palaimos ir vilties yra darbininkų klesai tveriamos Komunistų Partijos taktikoj ir principuose. Todel ir mes privalome kelti šį klausimą, kad nepasiliktume užpakalyj darbininkų judėjimo. Glauskimės ir mes prie komunistų, bukime dalis jų organizacijos. Visą laiką mes stovėjom su tikraisiais darbininkų reikalų gynėjais, todel ir dabar privalom eiti sykiu su mūsų vienklesiais darbininkais—komunistais.

Ateinančiuose rinkimuose mūsų centro valdybos ir redaktorės pagalvokime gerai, nebalsuokime už svyruojančias nares, kurios jau pasirodė savo veikimu ar tarpe mūsų ar LSS. O jų tarpe jau yra tos trys,

Mes rēmēm abelnai LSS. todēl, kad jī ējo gērais takais. Dabar gi paaštrējus klešų kovai, tuli socialistai pradējo krypti prie kapitalistų reikalų gynimo. Jie rado sau pritarējū ir visokių parsidavēliū socialistų tarpe. Todēl darbininkai ir bēga nuo dešiniojo socialistų sparno, nes jie visur, kur tik galējo, pardavē darbininkų klesos reikalus. Todēl atsirado čia dvi socialistų srovės. Vieni norējo laikytis uzbriežtų principų klesų kovos, tarptautinio solidarumo,— tie vadinosi save kairiaisiais socialistais (o dabar komunistais), o antrieji ējo sykiu su visų kraštų buržuazija ginti jų tėvynių, todēl jie vadinami dešiniaisiais arba menševikais. Tie žmonės pamatē, kad negalēs nuvesti visų darbininkų į talką buržuazijai, sumanē tikruosius, susipratusius darbininkus isbraukti iš Socialistų Partijos. Tokiu budu, jie nusinešē dalį partijoj esančių suburžuazėjusių darbininkų ir pasisavino socialistų vardą. Susipratusieji darbininkai atsiskyrē ir pasivadino save komunistais.

Taigi, dabar aišku, kad mes, kaipo darbininkės, privalome buti su kunu ir dušia komunistėmis. Eikime pačios su jais ir veskime musų visą LMPS., palikdamos tik neaiškias nares svyruoti, o mes kovokime su priešu kapitalizmu, nes jis mus skriaudžia.

Todēl dar sykį užreiškiu, kad mes visos darbininkės busime atsargios ir neduosime musų organizacijos opportunistėms, o eisime ranka rankon su komunistais. Paikesime ir vardą, jeigu reikalas bus.

O. Stikliutė-Vikšrienė.

Daugiau kai penki nuošimčiai visų kalinių Anglijoj yra moters.

Wisconsino legislatura 1877 metuose pripažino advokato teises moterims.

Rochesterio universitetą šiais metais užbaigē du sykiu didesnis skaičius moterų, negu vyrų.

Kodel Maistas Brangus?

Kada žmonės atakuoja kapitalistus už maisto brangumą, tai jie aiškinasi, kad, girdi, maistą reikia vežt į Europą badaujančiams gelbēt, todēl maisto stokuoja ir jis turi kilti, bet kada valdžia nusigandusi darbininkų judėjimų ir nepasitenkinimų delei maisto brangumo, pradējo tyrinēt to brangumo priežastis, tai surado pilnas ledaunes prikrautas maisto, kurį kapitalistai laikē metus su viršum, laukdami, kada kainos pakils iki augščiausio laipsnio.

Philadelphijoj ir kituose miestuose at-rasta šimtai tukstančių svarų mėsos ir žuvis, laikomos suviršum metai ledaunėse, laukiant kainų pakilimo. Valdžios agentai sako, sukonfiskavę, arba išmetę daugybes tokios mėsos ir žuvis delto, kad nebuvo galima jos valgyti. Galima sau įsivaizdyti, kokia gali but mėsa ar žuvis, laikyta pus-antrų metų ant ledo.

Valdžia sakosi sukonfiskavusi tokią mėšą, bet kas gali pasakyt kiek tokios supuvusios mėsos ar žuvis tie plėšikai pardavē žmonėms ir kiek žmonių sveikatą arba gyvastį prarado delei to jų plėšikiško darbo.

Kokių šunybių kapitalistai dasileidžia del pelno, pasirodo iš valdžios agentų pranešimų, kad kapitalistai priverčia žuvininkus sugautą žuvį mest atgal į jures, kada jos sugauna daug, kad kainos nenuptų.

Kada mažai sugauna žuvis, jie pakelia kainas ir teisinasi, kad mažai tesugauna, o kada daug sugauna, liepia mest atgal į jures, nes tada kainos turētų nupult, o daugiau darbo pasidarytų tą žuvį parduodant arba pergabenant. Tai, mat, prie ko prieinama kapitalizmo sistemoj.

Tai tokią demokratiją mes turime. Demokratija plēst kiek tik kas gali. Ir už tokią demokratiją darbininkai buvo verčiami savo gyvastį aukaut. Už tokią demokratiją "Liet. Darb. Sąjungos suvaziavimas" Worcester, Mass. garbina prez. Wilsoną ir pasizadējo jam pilną ištikimybę. Ar gali buti didesnis darbininkų apjakimas?

APŽVALGA

RUSIJOS MOTERS DARBININKĖS.

Tulas socialistas rašytojas d. Arvid Hansen, norvegas, neseniai važinėjo po Rusiją, tyrinėdamas dabartinį Rusijos padėjimą. Jis matėsi ir kalbėjo su visais Rusijos darbininkų vadais, matėsi taip pat ir su žymia bolševikų veikėja d. Kollontay.

Draugė Kollontay pasakė, kad Rusijos moters sulošė labai svarbią rolę revoliucijoj. Kad revoliucija prasidėjo "Moteryų Dienoj" kovo 9 d., kad faktiškai moters ir pradėjo revoliuciją, reikalaujamos duonos, ką patvirtina ir tula lietuvaitė revoliucionierė iš Rusijos, kurios straipsnis telpa šiame "M. B." num. ant pirmo puslapio. Draugė Kollontay pasakė, kad moters ir dabar lošia svarbią rolę Sovietų valdžioj, kad jos dirba su didžiausiu pasišventimu visokiose Sovietų įstaigose, ir kad jos atsižymi darbštumu, energija, bei gailėstingumu.

Sekančiame "M. B." num. bus straipsnis, plačiai nušviečiantis Rusijos moterų veikimą.

MOTERS PRIEŠ KOLČAKĄ.

True translation filed with the Postmaster of Philadelphia, Pa., on September 6, 1919, as required by the Act of October 6, 1917.

Maskva, gaguž. 21 d. (Rusų tel. agentura) praneša, kad Penzos mieste įvyko moterų komunistų ir simpatizatorių komunistams susirinkimas, kuriame išnešta rezoliucija, atsišaukianti į moteris darbininkes, kad jos stotų į komunistų regimentus kovai su Kolčaku. Toje rezoliucijoj sakoma, kad visi sveiki vyrai turi stoti į frontą. Seni ir netinkanti kariauti, turi gelbėti kovojantiems užpakalinėse eilėse. Moters turi kelti kareivių dvasių fronte ir turi prižiūrėti sužeistuosius. ("Sov. Russia").

EUROPOS MOTERS ŠAUKIA PASAULĮ PRIE SUKILIMO.

Iš Paryžiaus pranešama, kad ten moterų organizacijos išnešė 2 rezoliucijas: vie-

na, reikalaujančią pamatinių permainų taikos sutarties, kitą reikalaujančią balsavimo teisių Prancuzijos moterims. Po pirmąją rezoliucija, kas dėl taikos sutarties pakeitimo, pasirašo Clara Zetkin, žymi socialistė veikėja, sekretorė moterų socialistų internacionalo, atstovaujanti Europos moteris socialistes. Po antrąją rezoliucija pasirašo turtingųjų Prancuzijos moterų aristokratių vadovės: M. De Witt, Schlumberger, Cecile Lon, Bruncharigg ir Paul. Rebour, Prancuzijos moterų sufragisčių unijos valdyba. Toji rezoliucija reikalauja, kad senatas pripažintų Prancuzijos moterims balsavimo teises, ką atstovų butas jau padarė.

Pirmoji rezoliucija, po kuria pasirašo Clara Zetkin, atsišaukia į viso pasaulio moteris, kad jos stengtųsi visur skelbt revoliucijos dvasią, kad privertus kapitalistus permainty taikos sutartį.

Moterų Socialistų Internacionalo rezoliucija skamba sekančiai:

"Baisioji pasaulinė karė, kuri yra neatitaisoma pasaulio kapitalizmo nuodėmė, negali pasibaigti vien ant popieros per pasidarbavimą valdžių, kurios yra tiktai kapitalistų klesos tarnais.

Mes seserįs, turime narsiai ir energingai kovoti už politišką galę, tikslu panaikinti kapitalizmą bei militarizmą, o įkūnyt socialistinį arba komunistinį surėdymą.

Yra tai garbė ir pareiga visų šalių moterų socialistų žengti pirmose eilėse prie pasaulinės revoliucijos ir pasaulinės taikos.

Imperialistinė taika atsiekta kardu ir diplomatinėms suktybėms, yra be vertės.

Tikroji ir pastovi taika gali but tiktai po globa revoliucinio socializmo arba komunizmo".

Turčių moters, sufragistės savo rezoliucijoj sako: "Nejaugi mes sulaukėm galdynės, kur tiktai per revoliuciją tegalima atsiekti teisybę ir progresą? Mes nenorėtume tam tikėt, nes mes ikišiol priešingos

buvom kiekvienam judėjimui, kuris vedė prie riausių. Mes visada ėjom prie reformų ir labdarybės." Toliau jos reikalauja lygių teisių.

Taip, buržuazijos moters daugiau nieko ir negali reikalaut, kaip smulkių reformų.

NUŠOVĖ MOTERŲ, UNIJOS ORGANIZATORĖ.

Pittsburgho apeliinkėj jau 6 savaitės kaip streikuoja angliakasiai. Aug. 26 d. įvyko susirėmimas streikierių su policija prie Allegheny Coal and Coke Co. mainų. Kompanijos pasamdyti valkatos užpuolė streikierius, daugelį jų sužeidė, o United Mine Workers of Am. unijos organizatorė Fannie Sellins (moterį) iš New Kensington, Pa. ir vieną streikierių Joseph Spicientę nušovė. Angliakasiai streikuoja, reikalaudami trumpesnių darbo valandų ir geresnių darbo sąlygų. Ta moteris buvo atvažiavusi organizuoti ir vesti streiką. Kompanijos pasamdyti galvažudžiai pasistengė ją prašalinti iš šio pasaulio, kad lengviau būtų kompanijai išnaudoti darbininkus.

Fannie Sellins ir Joseph Spicientė liko nušauti, kada jie stengėsi apsaugoti susirinkusius mainierių kūdikius nuo mušėkų žvėriškų užsipuldinėjimų.

KŪDIKIAI IR NAMŲ SAVININKAI.

"New York Call" sako gavęs nuo vienos moters laišką, kuriame ji klausia ar negalima priversti namų savininkus išnuomot kambarius šeimynoms su kūdikiais. Ji nurodo, kad paprastai geri, šviesūs kambariai neduodami tokioms šeimynoms, kurios turi kūdikius, ir delei to šeimynos su kūdikiais priverstos gyventi tamsiuose, be langų kambariuose, nes gerų negali gaut. O visiems yra žinoma, kad kūdikiams privalo gyventi geriausiuose ir šviesiausiuose kambariuose, jeigu norima, kad jie "užaugtų sveiki." "New York Call" sako, kad galima priversti savininkus nuomot gerus kambarius šeimynoms su kūdikiais, pervedus iš-

tatymą sulyg kurio namų savininkai būtų baudžiami už nedavimą kambarių tokioms šeimynoms po \$5,000.

Taip, būtų galima perleisti tokią įstatymą jei įstatymus darytų darbininkai, o ne ponai. Bet ponai kapitalistai ant savo galvos tokio įstatymo neperleis. Jie žino tikrai raginti moteris gimdyti kūdikius, jie moka nubausti daktarus už patarimus, kaip apsisaugoti nuo didelės šeimynos, bet kada tie kūdikiams gimsta, jie jais nesirūpina ir nepaiso, kad tie kūdikiams turi skursti kokiuose laužuose. Jie tikrai tada atsimena apie tuos kūdikius, kada jiems prireikia kanuolėms maisto, kad apgint savo kapitalistiskus reikalus.

Kol viešpataus kapitalistinis surėdymas, kol viskas bus daroma dėl "biznio", tol darbininkų šeimynos bus priverstos skursti tamsiuose urvuose. Kada darbininkai susipras ir paims viską į savo rankas, kaip padarė Rusijos darbininkai, tada jie gyvens tokiuose namuose, kokius jie sau pasistatys.

NAUJAS GRIGAIČIO SKYMAS.

"Naujienu" red. P. Grigaitis paskutiniu metu laiku veik kiekvienam "Nauj." num. rėžia pamokslus LSS. P. Komitetui ir LSS. sekretoriui vert., bet matydamas, kad mažai kas į tai atkreipia atydžią, sugalvojo naują skyką.

"Naujienu" num. 204 jis aprašo LSS. VIII Rajono konferenciją ir pats pripažįsta, kad konferencijoje didelė didžiama buvo komunistų, ir kad jo pasekėjai jokios įtakos ten neturėjo, vienok gale savo išvaizdijimų jis talpina savo pasekėjų 2 protestų rezoliucijas, smerkiančias LSS. P. K. ir LSS. sekr. vert. už prisidėjimą prie kairiojo sparno, bei tvėrimą Komunistų Partijos.

Tose rezoliucijose kalbama LSS. VIII Raj. vardu, taip kad skaitant jas atrodo lyg kad LSS. VIII Rajonas būtų tas rezoliucijas priėmęs. Netėmijančiam į dalykus skaitytojui gali pasirodyti, kad rajonas priėmė

tas rezoliucijas, ištikrųjų gi rajonas atmetė tas rezoliucijas, bet Grigaitis vistiek įdėjo jas į "Naujienas" ir džiaugiasi jomis, nors už jas balsavo itktaį jų inėšėjai.

Dėt rezoliucijas, kurios liko atmestos vien tiktaį delto, kad pasidžiaugt jomis ir apdumt akis tų, kurie netēmija skaitydami, taį reiškia pilną politinį nusibankrutavimą. Ir dar sako, kad veik visi LSS. vadovai pametė LSS., o prisidėjo prie S. P. Mat save ir keletą kitų biznierukų jis vadina LSS. vadovais. Tai "generolai" be armijos.

CARO TARNAS AMERIKOJ.

Kunigas Laukaitis, kuris anais metais Dumoj pasakė, kad caras turi buti dėkin-gas Lietuvos kunigams, nes jie padėjo slo-pint revoliuciją Lietuvoj, dabar atvažiavo Amerikon pasipinigaut iš Amerikos lietu-vių darbininkų, kuriuos jis su savo klika caro budeliams išdavinėjo revoliucijos lai-kais. Jį, sako, atsiuntusi Lietuvos valdžia, aukų rinkti (žinoma, slopinimui darbinin-kų judėjimo Lietuvoj).

Kun. Laukaitis tarnavo caro valdžiai, dabar tarnauja Lietuvos valdžiai, kas paro-do, kad Lietuvos valdžia negeresnė už ca-ro valdžią. O juk atsiras nesusipratėlių, darbininkų, kurie aukaus savo sunkiai už-dirbtus pinigus caro tarnams, kurie už tuos pinigus nukals darbininkams retėžius.

AR MEKSIKOS SOC. GERAI PADARĖ?

"Naujienos" klausia kairiųjų socialistų ar Meksikos socialistai gerai padarė atsi-šaukdami į Meksikos darbininkus, kad jie remtų savo valdžią ir eitų kariaut, jei Jungt. Valstijos užpultų Meksiką.

"Naujienos", žinoma, mano, kad jie gerai padarė, nes "Nauj." visada ragina darbininkus remt buržuazinę valdžią, o mes manome, kad Meksikos socialistai blogai padarė, nes darbininkams iš tos karės jo-kios naudos nebus. Ta karė bus vien kapi-talistų reikalų delei. Darbininkams iš jos bus tiktaį skurdas, ašaros ir mirtis. Užtaį jie neprivalo tos, nei jokios kitos karės,

kapitalistų surengtos, remt.

Jeį visų šalių darbininkai pasmerktų kapitalistines kares ir atsisakytų aukaut savo gyvastį delei kapitalistų pelno, taį jo-kia karė negalėtų įvykt. Bet, kadangi ne visi darbininkai yra susipratę, todėl socia-listų priedermė,—skeist jų tarpe tą susi-pratimą, o ne ragint juos kariaut, kaip da-ro visi social-patriotai. Jeį minėti social-išdavikai vietoj raginti darbininkus kariaut, ragintų juos protestuot prieš karę, taį ir minėta Meksikos karė negalėtų įvykt. Dar-bininkai privalo kariaut su buržuazija, o ne su tokiais pat darbininkais, kaip jie.

Darbininkai privalo gint vien tiktaį komunistinę šalį, kur yra darbininkiška valdžia, kaip kad Rusijoje. Jokias kitas ka-res darbininkai neprivalo remt.

MOTERIMS PERMAŽAI MOKAMA.

Jungt. Valstijų Darbo Departamento direktorė Mary Van Kleck savo prakalbo-je pasakė, kad milijonai moterų šioj šalyj gauna mažiau, negu reikia pragyvenimui, milijonai jų dirba perilgas valandas, kas kenkia sveikatai ir veikiančioms pajiegoms, ir kad daug jų dirba nesveikose ir nesaugio-se aplinkybėse. Kad pagerinus darbo sąly-gas, jinai ragina išleist įstatymus, kurie ap-saugotų moterų padėjimą. To įstatymo su-manymas maž-daug sekantis:

"Vaikų darbo panaikinimas ir privers-tinas mokinimas nuo 6 iki 16 metų am-žiaus; aštuonių valandų darbo diena ir 44 valandų darbo savaitė su viena diena atsil-sio; panaikinimas moterų ir nepilnamečių naktinio darbo; lygus mokestis už lygų darbą. Darbininkų teisės organizuotis ir derėtis išvien per savo išrinktus atstovus ir kiti žingsniai, vedanti prie palengvinimo sąlygų tarp dirbančių moterų ir vaikų".

Labai puikus žodžiai, ar ne? Bet mes žinome, kad tie žodžiai visada tik žodžiais ir pasilieka. Kapitalistai papratę mulkinti darbininkus ir tą pasakė, tiktaį jų surami-nimui, kad jie džiaugtųsi ir lauktų tų auk-sinių laikų.

Į SIBIRĄ

(Pagal L. Tolstojų, parašė A. Večkys.)

(Pabaiga.)

Kalėjimas. Mažam, drėgnam kambarelyj su vienu langu geležim apkaltu, sėdi ant narų mergina, užsidengus rankom veidą ir mąsto giliai apie ką-tai. Staiga raktai suskambėjo, duris subraškėjo ir įėjo kalėjimo sargas. Paėmęs Solomeją atvedė į teismo namą prieš teisėjus už papildytą žmogžudystę. Teroškai buvo liudininkai prieš ją.

Nors kalėjime budama buvo susirupinusi ir nuolat verkė, bet atvesta prieš teisėją ir prieš prisaikintuosius teisėjus, stengėsi drąsiai ir rimtai žiūrėt prieš teismą, kaip nekalta. Kadangi neturėjo už ką ir nebuvo kam samdyt advokatai, tai nebuvo kam gint. Pakako apkaltinimo iš valdžios pusės ir neteisingų liudininkų. Į kaltinamos drąsias akis pažvelgė Juozas Borisov, pirmiau buvęs gvardijos oficerius, o dabar, turėdamas laimę but vienas iš prisaikintųjų teisėjų. Jis ilgai į ją žiūrėjo išmeigęs akis, stebėdamasis, paskui akis nuleidęs tyлом pratarė:—Tai ji...

Už valandėlės prisaikintieji teisėjai išnešė nuosprendį: "kalta".

Teisėjas, atsikreipęs į savo padėjėją sumurmėjo:

"Kvailiai! Jie patįs nežino ką daro".

Atvertė knygą ir pagal tiesų, apreiškė:

"Solomejai Vilšinskaitei 5 met. į Sibirą, o Onai ir Zigmui Tiroškam po 2 metu kalėjimo už nunuodijimą Motiejaus Aleksiejevo".

Solomeja rimtai išklaušė teismo nuosprendžio. O kalėjimo sargai paėmę rengė ją į ilgą kelionę. Juozui Borisovui pradėjo graužt sąžinę ir norėdamas jai pagelbėt nors po laikui, nubėgo pas vyriausį teisėją, prašydamas susimylėjimo. Bet teisėjas nušisypsojęs pasakė:

—Jau pervėlu. Jei nori, tai kreipkis su prašymu pas carą.

Borisov išėjo galvą nuleidęs ir nubėgo į kalėjimą.

* * *

Po tik-ką nustojusiai pusniai, iš kalėjimo kiemo leidžia po du ir stato į eilę, kalinius. Tarp nuteistųjų randasi moterų ir vyrų, senų ir jaunų, o keletas randasi ir vaikų. Išsitiesė eilė skaičiuje apie 200. Kazokai ant arklių apsupo iš abiejų pusių ir mušant nagaikom silpnesnius nupuškavo per sniegą. Borisov galvą nuleidęs ir viena ranka atsirėmęs į kalėjimo bromą, ilgai stovėjo...

* * *

Po ilgos kelionės, priėjo kaimą ir apsisistojo ant nakvynės vienam name šale kaimo. Namas didelis, nors ir apiręs, pusiau pertvertas: vienoj pusėj moters, antroj vyrai. Ištremtieji baisiai nuvargę, sugulė vieni ant suolų, o kiti ant aslos ir gulėjo valandėlę kaip negyvi. Atsilėjęs, kai-kurie atsiedę kramtė džioviną duoną. Kai-kurios moters susidėjo po kelias kapeikas, padavė per langelį ir prašė, kad atneštų dagtinės nusiraminiui. O kuomet sargas padavė bonką, tai godžiai dalinosi gurkšniais. Solomeja, pamačius kaip kitos jos sąkeleivės godžiai griebia viena nuo kitos, tai ir jai užsinorėjo. Taigi ir ji išėmus rublinę, padavė sargui, o sargas padavė jai iš kišeniaus bonką. Atsinešus į savo vietą atkimšo ir rengėsi iškilmingai gert. O kitos į ją žiūrėjo, tartum pavydėdamos.

—Visi vargai ir ašaros reikia paskan-dint šitoj degtinėj. Ir jum, draugės, užteks. Dar turiu porą rublių...—ir šypsodama jau pridėjo bonką prie savo lupų, tik staiga išgirdo stiprų vyrišką balsą:

—Draugai, nenusiminkite!—šluostydamos ašaras, jaunas vaikas kalbėjo.—Kad reikia kentėt neteisingai, kentėkime. Jeigu ir prisieitų žut, žūsime už brangią idėją. Lai džiaugiasi budeliai! Lai maudosi mūsų kraujuose... Bet ateis laikas, kada mūsų bus viršus! Nors mes ir žūsime. Bet mūsų idėja nežus! Ji gyvuos...—staiga įbėgęs kalėjimo sargas pastumė nuo suolo ir paliepė nutilt.

Solomeja išleido iš savo rankų bonką ir pasiliejo degtinę po jos kojom. Atsėdus giliai užsimastė. O jos sankeleivės zurzėjo už palietą degtinę. Kalėjime pasidarė vėl tyku, kaip po audrai.

Aplink kalėjimą aptverta augštom štangom. Prie vartų stovi keletas kazokų su strielbom. O jų perdėtinis neramiai vaikščioja tai šian, tai ten. Solomeja išėjus su viedru, pasiprašius prie durų stovinčio sargo, ėjo vandens pasisemt iš šulinio. Jai pasilenkus prie vandens, atėjo oficerius, kuris visoj kelionėj savo gašlių akių nenukreipė nuo jos. Kuomet ji atsikėlė eit, tai jis paėmė ją už rankos ir norėjo ką-tai sakt. Ji užgauta ir nepaisydama jo, atstumė jo ranką ir mėgino eit. Bet jis nutvėrė savo stipriom rankom ir per prievartą norėjo pabučiuot. Tik staiga pasijuto sniege nuo tvirtesnio už jį. Solomeja pažiūrėjo jam į akis, tartum padėkavodama. Tai buvo tas pats, kuris bandė sakt prakalbėle—Simonas.

—Ei! Suimkit tą šuns vaiką ir nagai kom išperkit kailį,—trepsėjo iširdęs kazokas.

Akimirksnyj Simonui buvo nuplėštos drapanos nuo pečių ir kabojo už rankų pakabintas ant kartelės. Po kiekvienam smugiui triško kraujas ir riedėjo per pliką kūną.

—Del Dievo meilės, liepk tu jam, kad paliautų mušęs tą žmogų,—Solomeja meldė, bučiuodama rankas viršininkui.

—Jeigu ateisi į mano raštinę vidurnaktį, tai liepsiu paliaut, prisikišęs į ausį kuk-

ždėjo viršininkas.—Juk verta jam už įžaidimą manęs, caro tarno. Solomeja nepasijudindama stovėjo.

—Nu, ką?... Atskaitykit dar penkioliką.

Ir žvėris-kazokas užsimojo vėl.

—Sutinku,—silpnai pratarė Solomeja.

—Nuleiskit žemyn,—pasitenkindamas paliepė viršininkas.

Kadangi Simonas jau buvo nusilpęs nuo skausmo, tai du kazokai atnešė atgal ir numetė ant aslos.

* * *

Grabinė tyla. Tik retkarčiais sudrumsčia tylumą Simonas, dejuodamas nuo žaidų, sugirgžda sniegas iš po kareivių kojų, vaikščiojančių pro langą tai šian tai ten. Visi miega sunkiai alsuodami, išskiriant Solomeją ir kitą pusėj Simoną. Ji sėdi apsikniaubus ir gailiai verkia. Nors lempa užgesinta, bet nuo mėnulio, žvaigždžių ir sniego, viduryj buvo šviesu ir Solomeja pamatė ateinant šešėlį, kuris pranešė: “Viršininkas laukia raštinėj”.

Solomeja, žinodama, kad jo rankose visi čion esantieji yra, tai nesipriešindama, lėtais žingsniais nuėjo raštinėn, kur viršininkas laukė savo aukos, it plėšrus žvėris savo dalies.

—Na, eik arčiau; nesisarmatyk, sėdėdamas prie stalo, kvietė. Solomeja stovėjo prie durų ir sunkiai alsavo. Viršininkas pripylęs du stikliuku degtinės, vieną padavė Solomejai, o kitą pats išgėrė. Solomeja paėmus iš jo stikliuką numetė žemėn su visa degtine.

—Nepyk dušele. Aš perprašysiu, pabučiuosiu, griuvinėdamas artinosi prie jos. Staigu ir netikėtai pravėręs duris greit įėjo Juozas Borisov. Įėjęs paprašė viršininko kad paliktų jį vieną su Solomeja pasikalbėt.

—Štai čion yra prašymas pas jo didybę carą. Tik pasirašyk ir duok kalėjimo sargui, kad nuneštų pašton. Busi liuosa ir mudu apsisėsim. Man gaila tavęs, kad per mane nukentėjai,—su dideliu rimtumu kal-

bėjo Borisov. Soolmeja peržvelgė jį visą nuo galvos iki kojų ir, galvą pakėlusį augštin, karčiai nusijuokė:

—Pagailo. Vesi mane už tai, kad aš nukentėjau. Reiškia iš pasigailėjimo, bet ne iš meilės.

Ir palikusi Borisovą bestovintį ir sugėdintą, nuėjo savo vieton ir sėdos prie degančio pečiaus. Išėmus iš konverto prašymą carui, pavartė, valandėlę pamislijus, perplėšė į tris dalis ir atidarius pečiaus dureles, ramiai įmetė ugnin, kuri greit prarijo, o Solomeja nuėjo gult.

* * *

Saulė tik-ką pakilo virš pušų. Kaliniai atsilsėję jautėsi geriau ir bėgte bėgo iš kiemo ir stoji į eiles. Sustoji ir laukė komandos žengt. Primutiniai, vietoj žodžio gavo per galvas nagaika ir susijudino eit. Viršininkas, lėkdamas ant arklio, žiūrėdamas ar visi, sušmigavo nagaika ir nuleido sunkiai ant Solomejos ir Simono pečių, kurie ėjo šalimais, tartum atsimokėdamas. Kazokai riškia jojo ant arklių ir kapodami nagaikom atsilikusius pėkščius varė į šaltą Sibirą.

Tragedija

Jau buvo beveik pusė dešimtos val. vakare, kuomet bailiai pabaladojo į duris iš koridoriaus pusės. Prisiartinę prie durų, užklausiau:

—Kas čia?

—Įleisk meldžiamasis,—atsiliepė silpnas moteries balsas. Atidariau duris ir štai pamačiau moterį su išblyškusiais veidais, sudraikytais plaukais, visiškai sunėšiotais drabužiais ir labai nusigandusią. Sunkiai traukė kvapą į savo krutinę ir išrodė, kaip ir pabėgusi nuo gaisro, arba būtų žemę praradusi po savo kojomis.

—Kas su tamsta atsitiko?—lėtai užklausiau.

—Vakar pamečiau savo raktus nuo kambarių,—visa drebėdama kalba.—Šian-

dien paėmiau savo vyro ir pastaruosius pamečiau; dabar negaliu įeiti į kambarius. Jis mane iki mirčiai primuš.

Kur gi tamstos vyras?—užklausiau.

—O ką aš galiu žinoti, kur jis yra,—atsakė murmėdama ir tuo tarpu pradėjo verkti. Ji verkė, kai mažas kudikis ir visiškai nesislėpė nuo to ir buvo galima suprasti, kad ji, kruvinomis savo ašaromis liudija savo nelaimę ir verkiančiu balsu skelbė didžiajam New Yorkui busiančią tragediją. Žiurint į tą suvargusią esybę, gailestis spaudžia ašaras iš akių.

—Kur tamsta buvot tuo tarpu, kuomet pametėt tuos raktus? Gal butų galima surasti.

—Aš ir pati nežinau, kur buvau ir ką aš dariau. Mėnuo atgal, kaip mano kudikis mirė. Nuo to laiko, aš baigiu eit iš proto ir aš nežinau, kur einu, bunu ir ką veikiu.

Kuomet prisiminė kalbėdama apie mirusį savo kudikį, tuo tarpu josios veidas nublanko ir akys visiškai pabalo; ašaros per veidą nebesirito, tik visą pradėjo drebėti ir aiškiai matėsi, kad ji eina desperacijon.

—Kuom galiu pagelbėti tamstos nelaimėi?—užklausiau.

—Niekuom!—aiškiai atsakė.—Tik leiskite man eiti per jusų langą ant ugniakopėčių, jomis nulipsiu žemyn ir įeisiu į savuosius kambarius per langą.

Tą pasakius staiga prisiartino prie lango, už kurio buvo ugniakopėčios ir jau taikėsi lipti per langą, kad dasigavus kopėčių.

—Klausyk tamsta, ar jūs esat tikra, kad langas neužkištas, per kurį jūs manote įeiti į savo kambarius?

—Ne,—neaiškiai atsakė, lipdama per langą nakties tamsumoj.

—Tai kaip tamsta įeisi, kuomet langas užkištas?

—Aš nežinau,—sumurmėjo laikydamosi už surudijusios štangos, sudžiuvusiomis,

plonutėmis savo rankomis ir visa drebėdama leidosi žemyn.

Aš negalėjau žiūrėti į tą rizikuojančią moterį. Nes tai, ištikrųjų, buvo pavojinga lipti. Kopėčios, prikaustytos prie muro stačiai, ir ką gali žinoti, kad tos viny, įkalto į murą, nesurudiję, kurios kelios dešimtys metų, kaip pritaisytos ir kuriomis niekas nelaipioja.

Buvo labai tamsu ir negalima aiškiai įžiūrėt, kaip ji žemyn leidosi; matėsi tik tiek, kad juodas šešėlis judėjo nakties tamsuoju ir girdėjosi duslus kamavimasis.

Rankomis laikydamosi ir kojomis grabaliodama skersinių, jau ji buvo dasikamavusi iki pusei laiptų ir tiek ji nuvargo, kad rankos atsiskakė jai tarnauti. Nepajiegdama toliaus leisti, nei augštin lipti, apsikabino abiem rankomis geležinę, šaltą štangą, prisispaudusi prie krutinės pasikabino ir kojomis įsispyrusi į skersinį traukė šaltą orą į nuvargusią krutinę. Tai buvo valandėlė atsilisio.

Man atrodė tas labai baisu ir aš persergėdamas sakau jai:

—Vaktuokis, kad nenukristum, nes tai labai pavojinga.

—O ką aš paisau. Ką mano gyvenimas vertas!

Kuomet ji taip atsakė, aš pradėjau visas drebėti, mano širdis pradėjo smarkiai plakti; aš jaučiau esantis lyg ugnies okeane,—taip man buvo karšta, kad prakaitas išpylė mane visą. Man atėjo mintis į galvą, kad tikrai ta moteris jieško sau galo. Kuomet ji ten kabojo, aš negalėjau į ją žiūrėti.

Už trumpos valandėlės pasigirdo ir vėl sunkus alsavimas,—tai buvo paskutiniai žingsniai bebaigiant sunkiausią kelionę. Tuo tarpu atsigrįžau į tą pusę ir pamačiau, kad ji viena ranka laikosi, kad nenukristų, o kita ranka grabalioja apie langą. Tuo tarpu aš negalėjau nieko kito manyti, kaip tik tą, kad ta moteris tuojaus kris ir užsimuš. Negalėdamas to pakęsti ir vėl užklačiau:

—Ar langas atdaras?

—Ne,—suniurnėjo.

—Tai tamsta negalėsi įeiti į vidų?

—Taip, negalėsiu.

—Lipk atgal į viršų.

—Aš nepajiegiu.

—Ar jūs žinote, kas su tamsta gali atsitikti?

—Taip, aš jau matau,—atsakė ji drebėdama lupomis ir labai silpnai.

Tie paskutiniai žodžiai, kai perkunu trenkė į mano kuną. Baisiai pradėjau drebėti, nes aiškiai mačiau tamsiausioj naktį, kuomet ta nelaimingoji, silpnutė moteris, kamuodamosi baigė gesinti paskutinį gyvybės žiburėlį. Ir koks bučiau vyras, kad leisčiau tai silpnutei esybei, po mano akių, baisiausiose kančiose amžinai pražuti. Ne! Iki to nedaleisiu.

Visu smarkumu šokau per langą linkui kopėčių. Nusitvėręs už štangos leidau si žemyn gelbėti žūstančią moterį ir staiga pasigirdo motiniškas balsas: “Kudikėli mano brangus!” Aš da smarkiau leidausi žemyn ir už kelių sekundų jau buvau ant vietos. Bet jos ten neradau. Nelaiminga, ji nukrito...
Paliepiškis.

PRAĖJO.

(Eilės prozų).

Taip, jaunystė praeina... Nevienam mūsų jau praėjo. Praėjo ne todėl, kad laikas jai buvo praeiti, kad laikas yra visam kam. Nuvyto ne taip, kaip vysta peržydėjusios rožės. Užgėso ne taip, kaip gėsta žvaigždės, kuomet keliasi diena ir blaško šešėlius nakties. Taip, jaunystė praėjo ir niekuomet, niekuomet nebesugrįš! Kaip skaudu!... Pražuvo lyg sapnas, lyg garsas pertrauktas, nedabaigtas malonios dainos. Prapuolė lyg perlas, įmestas į jurę! Jinai nenumirė, ji užsmaugta, subjauriota, užmušta! Tamsiuose, šaltuose kapuose, po sunkių akmenų, nuožmių budelių, kruvinomis rankomis. Ji graži, galinga, gyva palaidota! Ne laikas nunešė ją su savim jos žydėjime,—gyvenimas ją pražudė!

Skausmas širdies, niekam nežinomos išverktos gailios ašaros. Greitai mirė džiaugsmo šešėliai. Skaudus ilgėsis, miglotos ir troškios gyvenimo dienos prazūdė ją be laiko.

Taip, jaunystė nuvyto!.. Bet nuvyto ne taip, kaip vysta peržydėjusios gėlės, kaip gėsta rytmetį žvaigždės, kaip nyksta paskutiniai garsai užbaigtos dainos!..

E. Dri-tė.

DAINININKUI.

Zara vakarinė užgėso dausose,
Balta mėnesiena nuberti laukai,
Ilsisi žemė nakties tylumoje,
Šešėliais nuklota upė ir takai.

Prie atdaro lango, beržas šakotas
Paskendęs žvaigždžių žydrume.

Tylus! kaž-ką sau liudno dumoja,

Tarytum jaunuolis, įdėtas grabė.

Dainininke! Aš girdžiu galingą balsą,

Girdžiu aš tavo dvasios verkimą;

Primena man jis gimtinį namelį,

Siubuojančias rozes ir miško ošimą.

Ir tolimą kito gyvenimo kraštą,

Kur skleidžia erelis sparnus,

Ir laimės ilgėsi, ir gilų liudėsi,

Žydinčias pievas ir šaltus kapus.

Bet tu nedainuokie, tavęs nesupras!

Čia nėra širdies, ką jausti mokėtū...

Žmonių krutinės nežadin aidai,

Kas sąjausmą teikti galėtū.

Paliksi tu vienas su savo daina,

Nuliudęs kaip lapas ant plikų šakų,

Pražus tavo dvasios galinga rauda,

Kaip mažas paukštelis ant jurių ban-

gų...

E. Dri-tė.

PAS JURĘ.

Nuliudusi viena atėjau pas jurę,

Sielvartą raminti ošime bangų.

Jurė buvo arti, jurė buvo toli...

Ir arti ir toli,—kaip tu.

Bangos ritasi, blaškos, žūsta lyg mintis,

Žiezirbos pilas gražių spindulių.

Jurė buvo didi, jurė buvo gaivi,—

Kaip žvilgsnis man tavo akių.

Tyliai verkė širdis, be skundo, dejonės,

Vienatvėj verkimo,—gaivina rasa.

Jurė buvo liudna, jurė buvo skaisti,—

Kaip gyvenimą pažinus dvasia.

Atlantikas.

E. Dri-tė.

VAGIS.

Tas "vagis", kas skursta,

Varguose paskendęs,

Kas laimės nemato,

Vien dirba sulinkęs;

Kas rankom puslėtom

Turtus kitiems krauna,

Pats per visą amžį

Tik vargą ragauna.

Tas "žmogžudys" yra,

Kurs, skriaudas supratęs,

Eina prieš valdonus,

Kvailystę pametęs;

Kurs, ginklą paėmęs,

Tironus pakloja,

Kurs už žmonių tiesas

Su priešais kovoja.

Tik tas yr' "teisingas,"

Kurs vargšus kankina,

Kurs mažus vaikučius

Be laiko marina;

Kurs karę surengęs,

Kariauti nestoja,

Tik laukus jaunuolių

Lavonais nukloja!...

Lakštingalos Vaikas.

Sveikatos Skyrius

MAISTAS LAIKE NEŠTUMO IR ŽINDYMO.

Neščia moteris reikalauja daugiau ir sveikesnio maisto, nes busimas kudikis su-naudoja dalį jos maisto. Jei moteris yra sveika ir stipri, tai esant neščia jai užtenka prisilaikyti abelnų taisyklių kas link maisto: sveikas, turintis pakankamai maistingo valgis tris kartus dienoje. Ir tiek. Vienok gana daug moterų laike neštumo stačiai serga. Kartais patsai neštumas pagamina ligą, pvz., eklampsija—yra šiek tiek pamato sakyti, kad neštumas yra liga, nors tatai išrodo negalimu.

Labai dažnai neščios moteris kenčia nuo vidurių užkietėjimo. Čia maistas lošia svarbią rolę. Reikia visuomet laukti vidurių užkietėjimo ir iškalno prisirengti jį patikti. Kada nors pakalbėsime apie šitą keblumą plačiau. Dabar tiktai trumpai nurodau ką valgyti, kad išvengus vidurių užkietėjimo.

Moteris paprastai geria **mažai vandens**. Gerk stiklą ar du gulant ir rytą prieš valgį. Gerk ir valgant. Valgyk daugiau **vaisių ir daržovių**. Suvalgius rugščių vaisių išgerk stiklą vandens. Niekad nevalgyk **mėsą** su arbata. Prie arbatos paimk komfiturų (džėlės), medaus, "blancmauge" ir tt. Gulant valgyk virtų ar keptų slyvų, obuolių arba figų.

Neimk pilių viduriams paliuosuoti, nes jos padidina vidurių užkietėjimą laikui bėgant. Jei yra reikalas, paimk rytą plytelę **mielių**, išmaišyk į vandenį ir išgerk.

Nevalgyk šių valgių: kietai virtų kiaušinių, ryžių, farola, saldžių pyragaičių, arbatos, raugytų agurkų, keptų daiktų (pvz. kepta mėsa—valgyk virtą mėsą ir tt.), antru kartu pašildytų valgių, rykytos mėsos, bananų, šviežios duonos.

Prisilaikant šių taisyklių galima apsi-

saugoti nuo paprasto vidurių užkietėjimo laike neštumo.

Daugelis moterų pradžioje neštumo kenčia nuo vadinamų "rytmetinių negalių", kurias jos gerai pažįsta. Jei verčiama vemti, tai geriausia duoti pilvui pasilsėti—t. y. mažiau valgyti, arba iš ryto ir nieko nevalgyti. Sekanti valgiai mažina seilėtekį ir palinkimą prie vėmimo ir vėmimą: ledo šmoteliai, pienas su soda (10 grainų sodos į pusę stiklo šalto pieno), kalkių vanduo, pienas su Vichy vandeniu (pusė ant pusės), soda, seltzeris, kumisas, žalios mėsos sultys, sausas tostas ir tt.

Dažnai pradžioje neštumo moteris pa-geidauja raugytų agurkų, silkės ir kitokių nepaprastų valgių. Nėra reikalo jai visiškai tai užginti, bet reikia atminti, kad toki daiktai silpnina ir be to jau susilpnintą virškinimą.

Neštumo laike jaknos (kepenys) paprastai yra apsunkintos ir lengvai įžeidžiamos. Beveik taip pat ir inkstai. Neščia moteris privalo nueiti pas daktarą kelis kartus, kad dažinojus kaip organai dirba. Dažnai galima lengvai nuo sunkių kentėjimų apsaugoti.

Aplamai imant, neščia moteris nepri-valo per daug mėsos valgyti ir, jei šlapume pasirodo baltymas, tai tulą laiką maitinties vien daržovėmis, vaisiais ir pienu. Vienok tatai gali tiktai sumanus daktaras nustatyti ir prižiūrėti.

Pirmiau buvo raginama neščia moteris valgyti daug kalkio ir fosforo užturinčių valgių buk tai delto, kad kudikiui užaugtų stiprus kaulai. Dabar ši teorija tapo galutinai atmesta, nes pasirodė, kad paprastam maišytam maiste yra užtektinai fosforo ir kalkio druskų. Taip-gi atmesta raginimas valgyti vien mėsa ir vaisius, kad palengvintus gimdymą.

Vienok pritaikytu maitinimu moteries galima padaryti įtekme į kūdikio didumą. Watson paduoda visą eilę bandymų, kurie parodo, kad jei moteries maiste sumažinama angliavandeniai (cukrus, medus, skrobylas, saldus daiktai ir vaisiai, etc.) ir skystimai, tai užgema mažas, bet pilnai išvystytas vaikas. Kartais delei anatomiško subudavojimo moterei tatau labai naudinga. Prochownick tame daugiausia pasidarbovo ir nustatė ką ir kada valgyti. Bet čia reikia gerai dalykus žinančio daktaro priežiūros. Aš noriu persergėti moteris, kad pačios **nebandytų** maitinties taip, kad susilaukus mažo vaiko.

Po gimdymui moteris porą-trejetą dienų maitinama skystu maistu, susidedančiu iš pieno, sriubos, arbatos ir tt. Pirmiausia moteris po gimdymo buvo laikoma per dešimt dienų ant pieno, duonos ir arbatos buk delto, kad išvengus kokią ten "pienligę". Dabar ačiu švarai laike gimdymo, išnyko "pienligė", ir moteris tuojaus gali valgyti daugiau. Kūdikį žindanti moteris reikalauja daug ir gero maisto. Jei pienas neužkietina vidurius, gali pienu gerti kiek tik nori. Iš mėsos geriausia yra aviena, jautiena, paukštiena. Gali valgyti daržoves apart kopustų, cibulių, salotų, garstyčių ir grybų.

Jei mažai pieno, lai motina vartoja daugiau skystų valgių. Mėsa padaugina riebalus piene.

Apart to, reguleris kūdikio žindymas, ramus gyvenimas, vengimas visokių susikrimitimų bei susirupinimų-sušinervavimų yra reikalingi kiekvienai motinai, kuri krūtimis kūdikį maitina.

Šie valgiai **reikia užginti** žindančiai motinai:

Kava, arbata, alkoholiniai gėralai, saldus keikšai, tometai, kiauliena, rukytos mėsos, rugštūs vaisiai.

Rašo Dr. A. J. KARALIUS.

KLAUSIMAI.

1. Ar kenkia kūdikiui tonsilai, jei perdideli?
2. Ką daryt, kad priverstus kūdikį užlaikyt lovą sausa nakties laike?
3. Ar kenkia moteries sveikatai abortacija (nelegalė operacija)?
4. Kokius nesveikumus kūdikis turi, kad yra labai nervuotas, kad ką daro ar valgo, galima patėmyt rankų drebėjimą; ir ką reikia nuo to daryti? M. K. S.

ATSAKYMAI:

1. Tonsilai mūsų burnoje randasi delto, kad reikalingi. Tai yra kostuvas, kuris sulaiko ligų perus. Tonsilų didumas nereiskia jų kenksmingumą,—jei bent būtų tiek dideli, kad vaikas negalėtų kvėpuoti. Tonsilai kartais yra pilni pulių arba užkrėsti, tai yra **nesveiki**, ir tik tada jie reikia išpjauti. Beveik visų vaikų tonsilai yra dideli.

2. Priversti negalima. Reikia prie to pratinti, auklėti. Kūdikis visuomet šlapina lovą,—tik paaugęs pradeda kitaip elgties. Dažnai vaiko lyties organuose kas nors ne normališka, kartais puslėje; arba silpnumas; dažniausia stoka lavinimo. Lavinimas privalo būti žmoniškas,—rykštės arba burtais nieko negelbės.

3. Gaila, kad mūsų "doros dabotojai" įstatais man burną šiame kausime uždaro.—Neretai moteris gauna kraujo užnuodijimą ir tada, žinoma, kenkia.

4. Abelnas silpnumas kaipo pasekmė ligos arba netikusio maitinimo, nervų ligos, ir tt. gali pagaminti tai, ką tamsta sakai. Čia nieko specialio negalima pasakyti. Reikia atminti, kad kūdikiui maži daiktai dažnai labai kenkia. Paprastas persivalgymas neretai kūdikį taip suardo, kad jis dreba, pagauna karštį, net apmiršta.

Dr. A. J. Karalius,
3303 S. Morgan St.,
Chicago, Ill.

KORESPONDENCIJOS

PHILADELPHIA, PA.

Kuopų veikimas.

Phila. tuo tarpu gyvuoja trys LMPS. kuopos. Tvirčiausia ir veikliausia kuopa yra 11, kuri turi apie 60 narių.

Pastarajam kuopos susirinkime (trumpai per karščius pasilsėjus) kuopa vėl sukruto prie veikimo. Nutarė surengti prie pirmos progos teatrą, koncertą rajono naudai ir ruošiasi prie LMPS. Agitacijos savaitės.

Taip-pat po apkalbėjimo reikalingumo Komunistų Partijos Jungt. Valst. nutarė pasiūsti pasveikinimą suvažiavimui, kuris įvyks 1 d. rugsėjo Chicagoj ir aukų \$25 propagandai. Aukavo \$30 į namo fondą, palaikymui Phila. Rusų Sovietų namo.

Nutarė platinti rusų žurnalą "Komunistas". "Moterų Balso" 11 kp. išplatina po 50 egz. kas numeris.

LMPS. 46 kp. yra antra veikime. Pereitą sezoną surengė nemažai prakalbų, perstatė teatrą, surengė keletą balių ir tt. Dabar taip-pat rengiasi nepasiduoti ir veikti sulyg išgalės. "M. Balso" išplatina po 25 egz. kas numeris.

Toji kuopa savo gyvavimo metu turėjo daug nesmagumo delei ypatingų barnių narių tarpe. Taip-pat vargo turėjo delei vietos susirinkimų laikymo, nes buvo sunku kitur gauti vieta, o tautininkai nepriėmė.

Pastaruoju laiku viena narė (gero tautininko moteris) rinko parašus Lietuvai (tautininkų sumanytiems planams). Kuomet narės, pamačiusios pradėjo rengtis susirinkime ataką padaryti, tai ji pirmiau pabėgo. Dabar kuopa galės pasekmingiau ir draugiškiau gyvuoti ir bujoti.

80 kp. yra trečioji, kuri dar neseniai gyvuoja. Pradžioje savo gyvavimo, rodos, puikiai veikia. Jau spėjo surengti išvažiavimą; nutarė rengti prakalbas ir šiaip lavin-

tis. Reikia tikėtis, kad šį rudenį prisivys ir senasias kuopas. Diana.

LAWRENCE, MASS.

19 d. liepos įvyko puikus piknikas Socialistų kempėj, kurį parengė LMPS. II Rajonas. Pažangioji Lawrenceo publika atsilankė į progresiščių surengtą pikniką. Apart to, daug sesučių pribuvo ir iš kitų miestų, o daugiausia atsilankė iš Montello, Mass., nes virš 50 ypatų. Tai turėtų būti geras pavyzdys ir kitoms kolonijoms. Montello draugės daug toliau randasi už Bostono arba Cambridgeus, o vienok jų atsilankė daug didesnis skaitlius, negu iš pastarųjų didelių kolonijų. Draugės monteliškės parodė, kad jos supranta savo reikalus ir remia juos kiek tik gali.

Piknikas buvo puikus. Buvo visokių žaislų ir kitokių pamarginimų, kas publikai nešė įvairumą ir patenkino ją. Vietinės moters energingai darbavosi visą laiką, patarnaudamos prie valgių ir gėrimų. Už tai pagirtina už jų darbštumą.

B. Bubliauskienė,

LMPS. II Raj. organizatorė.

LAWRENCE, MASS.

Iš LMPS. 8 kp. veikimo.

6 d. liepos LMPS. 8 kp. įvyko susirinkimas, kuriame nutarta persikelti į rusų socialistų svetainę ir pradėti ką-nors veikti. Tame pačiame susirinkime nutarta rengti balių 4 d. spalio, o vėliau nutarta rengti balių "Moterų Balso" naudai.

Reikia pažymėti, kad LMPS. 8 kp. išrinko naują sekretorę, nes senoji sekretorė laike streiko išvažiavo į kitą miestą. Todėl reikalą turint nesiųskite laiškų senuoju adresu, bet kreipkitės šiuo: 282 Lawrence St., Lawrence, Mass.

LMPS. 8 kp. sekr. P. J. Lakienė.

N. S. PITTSBURGH, PA.

Dar rodos nė sykių nebuvo rašyta "Moterų Balse" apie mūsų kuopos veikimą. Nors ir nedaug ką nuveikėm iki šiol, bet ateityj aš manau, kad ir mes neatsiliksim nuo kitų kuopų.

Liepos 27 d. LMPS. 60 kp. ir LSS. 55 kp. buvo surengusios išvažiavimą ant Millwell farmos. Diena buvo negraži, vienoj publikos prisirinko labai daug ir visokių pažiūrų, nes tą dieną niekas nieko nerengė. Buvo sumanyta Pittsburgho vyčių apskričio renkti pikniką tą pačią dieną, turbūt, kad užkenkus mūsų išvažiavimui, bet nabagams nepasisekė,—jų piknikas neįvyko. Mūsų piknikas pasisekė gerai. Pelno liko abiem kuopom po \$19.34.

LMPS. 60 kp. turėjo susirinkimą 6 d. rugpjūčio ir liko vienbalsiai nutarta paaukaut \$5.00 "Mot. Bolso" fondan ir \$5.00 LSS. Apsigynimo fondui. Taip-pat liko išrinkta komisija rinkti aukas ir toliau LSS. Apsigynimo fondui. Nutarta surengti prakalbas progai pasitaikius ir balių 20 d. rugsėjo. Balius bus rengiamas su laimėjimais. Baliaus pelnas bus paskirtas taip-pat naujiems reikalams.

LMPS. 60 kp. susirinkimai įvyksta pirmą seređą kiekvieno mėnesio 7 valandą vakare A. P. L. A. 1 kp. svetainėj. Taigi, širdingai ačiu A. P. L. A. 1 kp. už suteiktą svetainės susirinkimams laikyti.

H. B.

ROSELAND, ILL.

Iš vietos progresyvių draugijų veikimo.

Užėjus vasaros karščiams, roselandiečiai dažnai parengia išvažiavimus, kur-nors į miškus po medžiais, ant tyro oro. Išvažiavimai publikai labai patinka, nes juos gana didelis skaitlius žmonių lanko.

LMPS. 25 kp. surengė išvažiavimą į Fernwood parką. Buvo smagių žaismių ir dovanų išlaimėjimui. Žmonių buvo nepaprastai daug.

LSS. 137 kp. sykiu su LMPS. 25 ir 67 kpp., kartu parengė didelį išvažiavimą į

Washington Heights miškus. Tenai buvo prakalbos, Aido choras sudainavo kelias dainas, žaismės ir lenktynės.

L. M. D. Aido choras ir L. S. M. Ratelis irgi parengė ten-pat išvažiavimą.

Tečiau, turiu pastebėti, kas man atrodo labai keista, tai tų roselandiečių L. M. P. S. dviejų kuopų veikimas. Pavyzdžiui, ką vienos veikia, tai kitos stengiasi diskredituoti. Tas labai kenkia veikimui. Beje, trečias LMPS. Rajonas dėjo pastangas, kad tas dvi kuopas suvienyt į daiktą, bet 67 kuopai griežtai atsisakius, LMPS. III Rajonas savo konferencijoje, rodos, nutarė 67 kuopą suspenduoti. Reikia gi kokių-nors budu užbaigti tuos ypatiškus.

Taip.

MONTELLO, MASS.

LMPS. 22 kp. 20 d. liepos turėjo draugišką susirinkimą ant Bakutinsko farmos, Island Street. Susirinko jaunuomenės labai daug, ir visi linksmi žaidė įvairius žaislus. Prie to, buvo daug įvairių užkandžių ir gėrimų. Parengimo komisija, kuri susidėjo iš dd. A. Simanavičiutės, K. Čerėškieinės, E. Lipskaitės ir Zlatkienės, darbovosi energingai, kad išvažiavimas būtų kuolinksmiausias. Todel garbė už jų darbštumą.

B. Bubli.

ANSONIA, CONN.

Liepos 27 d. buvo Liet. Šviesos draugijos piknikas ant d. P. Vosylius ukės. Vieta labai puiki, yra gražių medžių. Diena smagiai praleista. Toje pačioje vietoj buvo surengus LMPS. 15 kuopa pikniką, kuris įvyko geguž. 25 d. Pelno turėjo virš 30 dol., už ką bus galima daugiau darbotis apšvietos labui, rengiant prakalbas, teatrus, lavinimosi vakarus ir tt.

Liepos 12 d. subatoj, burelis vietos lietuvių, ypač socialistų, buvo nuvykę į Nauगतuck, Con., kur buvo LSS. I Raj. piknikas. Tas nepaprastas linksmas išvažiavimas turėjo puikias pasekmes. Pelno davė virš 80 dolerių, už ką bus galima skleisti

agitacija tarpe tamsesnių brolių ir sesučių už jų išsiliuosavimą iš kapitalo vergijos.

Liepos 2 d. ryte, po ilgos ir sunkios ligos persiskyrė su šiuo pasauliu d. Salomonas Tiškevičius, 29 metų, jaunas, gabus vaikas. Velionis paėjo iš Suvalkų gub., Višakio Rudos parapijos, Laukiniškės (Bizantų) kaimo. Amerikon atvyko 1911 m. Atvažiavęs į Ansonia, Conn. įstojo į LSS. 186 kuopą. A. a. Tiškevičia buvo pasižymėjęs savo veikimu tarpe vietos lietuvių. Išsikis mūsų brangus drauge svetimoj žemelėj, nes tu išėikvojai savo jiegas bekovodamas dėl žmonių laisvės. S. Z.

HARTFORD, CONN.

29 d. birželio LSS. 49 kuopa turėjo pikniką su prakalbomis. Į pikniką žmonių atsilankė apie 400; buvo ir svečių iš aplinkinių miestų ir miestelių. Piknikas nusisekė gerai; pelno liko apie \$150. Diena buvo labai graži ir šilta, todėl žmonės anksti pradėjo rinktis į pikniką. Piknikas buvo Lietuvių Draugijų darže, kuris randasi gražioj, krumais ir kvepiančiais dobilais apaugusioj, Conn. upės pakrantėj.

Pertraukoj šokių kalbėjo d. Stilsonas. Jisai kalbėjo apie Rusiją ir josios nuveiktus darbus. Jo prakalbos žmonės klausėsi su didele atydžia. Kalbėjo apie porą valandų.

30 d. birželio d. Stilsonas kalbėjo antru kartu Socialistų kambariuose.

Draugas Stilsonas savo prakalbam suvirtino mūsų spėkas ir pridavė mums daug energijos. Po prakalbų prie LSS. 49 kp. prisirašė keletas naujų narių. Geistina ir daugiau tokių prakalbų.

J. P. Kuzborskis.

ROCKFORD, ILL.

Rugpjūčio 3 d. LMPS. 5 kp. surengė prakalbas. Kalbėtojas buvo pakviestas iš Chicagos d. C. K. Černauskas. Kalbėjo temoj "Moterų darbai praityj ir dabar". Kalbėtojas kalbėjo apie moterų darbus, gabumus ir išradimus, kas parodo, jog jos nestovi žemiau vyrų. T. S. Progresistė.

ŠEIMYNINKIŲ SKYRIUS

KAIP UŽLAIKYTI KIAUŠINIUS ŠVIEŽIAIS.

Kas turi daug kiaušinių ir nori užlaikyti juos ilgai šviežiais, kad jie nesugestų, turi juos sudėti į molinį puodą (kiaušiniai turi but švieži, kada juos padedama, nes kitaip neužsilaikys, nežiurint kaip juos nelaikysi), ir paimt "Water Glass" (gaunama aptiekose). Ant 15 kvortų vandens, pilk vieną kvortą "Water Glass"; sumaišyk ir užpilk ant puodė sudėtų kiaušinių taip, kad jie visi aptektų. Puodas turi but švarus ir išmazgotas verdančiu vandeniu. Vanduo, kuris naudojama kiaušinių laikymui, turi but virintas ir vėl atšaldytas iki paprastos vandens temperatūros.

Taip apipiltus kiaušinius reikia užvožti kuo-nors ir padėti šaltai, tamsioj vietoj, geriausia sklepe. Kiaušinius dedant į tą vandenį, nereikia mazgot, nes gali nusi-mazgot naturalis apsaugos sluogsnis, esantis ant kevalo. Vasaros karščiuose kiaušiniai labai greitai genda, "užsiperi", todėl reikia juos kaip tik šviežiai padėti, tuoj įdėt į tą vandenį, pritaisytą su "Water Glass".

KAPOTA ŽUVIS.

Nupirk vieną didelę žuvį, kokių 2 svarų didumo (paprastai perkama žuvis vadinama "paikė", bet galima bile kokią pirkti). Reikia ją nuskusti, nučystyti ir supjaustyti į 5 šmotus, paskui su peiliu, nesugadindama jos skuros, išimk visą jos mėsą ir kaulus atskirk nuo mėsos. Kaulus mesk į šalį. Kada buna visa mėsa atskirta, tai jos skurukes taupyk. Paskui paimk 1 didelį svoguną (cibulį) ir sukupok jį mediniame bliude arba ant kapojamos lentos, dėk žuvies mėsą ir taip-pat kapok smulkiai. Paskui sumušk 2 kiaušinius į žuvį, dėk

maltų pipirų šaukštuką ir druskos tiek, kiek nori, pagal skonį ir permaišyk iš naujo. Paimk tas žuvis skurukes ir gražiai pritaisyk,— pridėk į jas tos kapotos mėsos. Sudėk į verdantį vandenį tuos šmotukus; į vandenį turi but įdėta vienas cibilis, baltųjų pastarnokų arba baltųjų morkvų supjaustyty šmotukais ir šaukštukas maltų pipirų. Virink ant lengvos ugnies tol, kol visai mažai sriubos liks. Verdant nereikia maišyti žuvis, nes gali pagadinti prikimštus šmotukus. Kai sriuba suverda ir palieka koki 2 puodukai, tada atkelk nuo ugnies ir leisk ataušti. Tuomet lengvai išdėstytk žuvis šmotukus ant torielkos ir supilk sriubą ant viršaus.

MARINAVOTA ŽUVIS.

Nusipirk kokias 3 dideles žuvis po 2 ar pusantro svaro kiekvieną. (Jos sutaisytos nepagenda, todėl galima naudoti kelis sykius). Reikia jas gerai nuplauti, nuvalyti visus nešvarumus, o paskui supjaustyti didokais šmotukais ir dėti į didelį verdamą puodą. Užpilk daug vandens ir dėk daug supjaustyty cibuliy ir apie kelis šaukštus druskos. Dėk ant lengvos ugnies ir virink tol, kol išverda visa sriuba taip, kad likty tik apie kvorta sriubos. Tada nuimk nuo ugnies, dėk į šaltą vietą ir duok atšalti. Kada atauš, tai išimk iš sriubos, o sriubą išsunk per tankų sietuką. Paskui imk 1 kvortą vandens, supilk 2 stiklu uksuso, supjaustytk kelis cibulius ir įdėk 2 šaukštų čielų pipirų ir virink kokią 40 minutų; paskui atšaldyk. Tada 1 kvortą to virinto uksuso sumaišyk su puse kvortos žuvis sriubos. Paimk žuvis šmotus ir sudėk į indą, o skjstimą užpilk ant viršaus ir palaišyk kokias 2 dienas. Paskui galima pradėti valgyt. Laikyt reikia šaltoj vietoj.

Taip marinavota žuvis yra labai skani.

Juokų Kampelis

NORIU VEST.

Aš pačiulę noriu vesti,
Kurią galėčiau pamesti,
Kad po metų ar kitų,
Galėčiau eit prie kitų.

Gal but kad ir negraži,
By tik meili, dievazi;
Kad ir kreiva ar kuprota,
By tik but labai bagota.

Aš jos turtus prauliojęs,
Ir jai kailį išvanojęs,
Kad vėl liuosas palikčia,
Ir prie mergaičių tikčia.

Kurios bijot senmergaut,
Norit vyro del sau gaut,
Atsišaukit nors su vaiku,
Bus vestuvės greitai laiku...
Lakštingalos Vaikas.

TARP DRAUGŲ.

Jonas: Sei, Tony, kodėl taip ilgai neapsivedi? Rodos butų jau laikas, nes jau ant pakaušio pradeda mėnulis tekėti.

Antanas: Jes sahr, Džian, laikas tai laikas, bet negaliu gaut merginos aklos, kuri nemokėtų nei skaityt, nei rašyt.

J.: Tai kodėl tu nori tokios? Man rodos, geriau, jei paimi nors kiek apsišvietusią.

A.: Mat, kuomet paimi merginą mokančią rašyti, tai vis tau baderis. Ar tau laiškas atėjo nuo merginos, tai tuoj ji ir žino, arba parėjai išsigėręs, vėl ji tave bombarduoja, kad taip negražu, ar kada pamislysi pabėgti, tai "raidavei" pamatysi "Keleivyj", kad jau ir pajieško tavęs.

J.: Gerai tu sakai, Antanai...

Lakštingalos Vaikas.

Mergaitė nešė kiaušinius į stubą ir iš rankų išpuolė du ir susimušė. Jos teta sako jai: "Turi pasakyt mamai ką padarei".

Mergaitė nubėgo į kitą kambarį ir sako: "Mama, aš užmušiau du kiaušiniu".

Liet. Moterų Progr. Susivienijimo Reikalai

ĮNEŠIMAS LMPS. REFERENDUMUI.

LMPS. 27 kp. įneša, kad LMPS. pagamintų tam tikras stampas, kurių pagalba narės būtų paliešuojamos nuo narinių mokesčių laike ligos ir streikų.

LMPS. 27 kp. sekr. A. Malinauskiutė.

Jei nuo pasirodymo šio įnešimo, bėgyje 60 dienų parems jį bent 5 kp., tuomet šis įnešimas eis apkalbėjimui ir nubalsavimui.

Z. Puišiuotė, Centro Sekr.

LMPS. III RAJONO 3-čios KONFERENCIJOS PROTOKOLAS.

Konferencija įvyko 22 d. birželio 1919, J. Grigalaičio svetainėj, 4834 W. 14 St., Cicerio, Ill.

Konferenciją atidarė organizatorė M. Dundulienė, 10:30 val. ryte.

Mandatų peržiūrėti išrinkta A. Paulukaitienė ir J. Grybienė. Ženklelius prisegiot paskirtos P. Raudienė ir J. Sadulienė.

Duotas sumanymas ir vienbalsiai priimtas, laike mandatų peržiūrėjimo laikyti prakalbas. Kalbėjo M. Dundulienė.

Delegatės pribuvo nuo sekamų kuopų: 9 kp. Bridgeport: Grušienė, Nemčauskienė, Gulbinienė, Kosinskienė, Daroškienė, Šniuikienė, Kemežienė, Stilsonienė, Jurevičienė, Motuzienė; nuo 25 kp. Roseland, Ill.: Kučinskienė, Sadulienė, Grybienė, Raudienė, Kalnaitienė, Kantrimienė, Koliešienė; nuo 29 kp. North Side: Degutienė, Kalpokienė, Ripkevičienė, Šeštokienė, Pečiukienė, Prusienė; nuo 43 kp. Cicero, Ill.; Salašiunienė, Pukienė, Kalazevyčienė; nuo 47 kp. Waukegan, Ill.: Radavičienė, Pauliukaitienė; nuo 67 kp. Roseland, Ill.: Valienė, Dargienė, Satkienė, Klybienė, Salkauskienė.

Viso atsilankė 33 delegatės nuo 6 kuopų. Su sprendžiamu balsu konferencijoje dalyvavo 36.

Pirmininke išrinkta P. Raudienė. Rezoliucijų ir spaudos komisija išrinkta J. Žemaitė, P. Kemežienė, J. Grybienė.

Seka protokolo perskaitymas, kur patėmyta praleistas paragrafas, kad buvo išrinkta P. Raudienė į rajono komitetą vietoj buvusios Kaminskienės.

Antras patėmijimas, buk praleistas nutarimas, kad kuopos neužsiimtų frakcijiniais ginčiais, o rupintusi daugiau apšvieta, visapusiškai apsvarsčius, prieita prie išvedimo, kad mes be frakcijinių ginčų negalime apsieit, kol mūsų tarpe randasi nuomonių skirtumai, nes apsitvėrus nuo gvildenių ir rišimo naujai kylančių klausimų, mes užkirstume kelią pažangumui ir gilinumui klesinės sąmonės. Protokolas priimtas.

Raportai:

Organizatorė pranešė, kad Raj. valdyba surengė 1 prakalbą sustiprinimui kuopos. Dviem kuopom parupino kalbėtojus. Su pagalba keletos narių iš kuopų surengė pramogų vakarą ir šeimynišką vakarienę ir kad daug darbo padėjo, kad išpildyti tą užduotį, kurią pereita konferencija ant Rajono valdybos uždėjo, kad suvienyti dvi kuopas ant vietos, t. y. 25 ir 67. Kadangi 67 kp. atsisakė vienyti, valdyba kuopą nutarė suspenduoti iki konferencijai. Raporatas priimtas.

Laikinė sekretorė savo raporte pranešė, kad neužėmus vietą pereitoj konferencijoje išrinktai sekretorei A. Miščikaitienei ir ilgai nieko nepranešus, rajono veikimas iš dalies susitrugdė del tos priežasties ir 58 kp. Town of Lake nedalyvavo, nes per vėlai pakvietimą gavo, nespėjo prisirengt. Taip Rajono stovis labai geras, nuo pereitos konferencijos iki šitai, narių paaugo per visas kuopas ant 37. Raporatas priimtas.

Iždininkės raportas taip-pat priimtas.

Komisijų raportai:

Raporatas komisijos rajono knygų peržiūrėjimui priimtas.

Raporatas rezoliucijų komisijos priimtas.

Raporatas surengto vakaro ir šeimyniš-

kos vakarienės, išduotas per M. Dundulienę, priimtas.

Raportas komisijos, pagaminimui agitatyviškų lapelių moterims delei lygių teisių ir lygios mokesties už lygų darbą, pranešė, kad darbo neatliko. Apsvarsčius, palikta ant toliau ir į vietą M. Jurgelionienės išrinkta komisijon M. Dundulienė; N. Stilsonienė ir J. Žemaitė pasiliko komisijoj.

Komisija suvienijimui 25 ir 67 kuopų pranešė, kad besivaidijimas dviejų kuopų tarp savęs, ypatiskumai ir užkenkimas viena kitos veikimui, kuris ypatingai patėmijamas iš 67 kp., nupuldė progresyvių moterų vardą vietinės publikos akyse ant žemo laipsnio. Taip kad kai-kurie vyrai užgina savo moterims priklausyti.

Komisija du kartu per laiškus ir laikraščius šaukė bendrus susirinkimus, kad išdirbti sąlygas, kuriomis būtų galima vienyti; 25 kp. atsilankė-26 narės, o 67 kp. atsiuntė tik laišką, vienbalsiai atsisakanti vienyti.

Tada komisija ir kartu rajono valdyba nematydama kito išėjimo, nutarė kreiptis į LMPS. Pild. Komitetą, kad 67 kuopą panaikintų. Raportas liko priimtas.

Konferencija gerai apsvarsčius 67 kp. klausimą, nutarė kuopą suspenduoti.

III Rajono sekretore išrinkta N. Stilsonienė.

Neapsiėmus nė vienai iš nominuotų į organizatorės vietą, iš naujo apsiėmė ir liko išrinkta M. Dundulienė.

Pakeltas klausimas kas dėl rengimo prakalbų maršruto. Pasirodė, kad draugė Puišiuotė neapsiėmė; nutarta pakviesti draugę Petrikienę, o jeigu neapsiėms, tai surengti N. Stilsonienei ir M. Dundulienei.

Seka rezoliucijos:

Rezoliucija prieš tautininkų seimo tarimus ir kalbėjimą visų lietuvių vardu, vienbalsiai priimta.

Rezoliucija prieš lietuvių kariuomenės organizavimą, vienbalsiai priimta.

Rezoliucija užgyrimui Kairiojo Sparno, vienbalsiai priimta.

25 kp. įnešimas LMPS. referendumui, kad nebutų leista šale gyvuojančios kuopos tvirti kitą toj pačioj vietoj, be vietinės kuopos pritarimo, nupuolė, nes paaiškėjo, kad suvažiavime buvo nutarta ir konstitucijoj bus įdėtas toks paragrafas.

47 ir 43 kp. delegatės davė užklausimą, ką daryt, kad negauna iš centro nė mokesčių knygelį, nė mokesčių blankų. (Seniai pasiūstos. Red.) Nutarta viešai reikalauti, kad centras aprupintų III Rajono kuopas minėtais dalykais.

Nutarata surengti III Rajono kuopų narėms išvažiavimą ant tyro oro, kokiai savaitėi laiko ar ilgiau. Vietą apsiėmė surasti M. Dundulienė.

Sekanti konferencija nutarta laikyti North Sidėj. Apleido konferenciją visą valandą anksčiau draugės: Degutienė ir Kalpokienė. Konferencija uždaryta 3 val. po pietų.

Pirm. P. Stikliutė-Raudienė,
Sekretorė O. Stikliutė-Vikšrienė.

PROTOKOLAS LMPS. TVERIAMO RAJONO CONN. VALSTIJOJ.

Konferencija įvyko 29 d. birželio, 1919, Socialistų kambariuose po N 201 Green St., New Haven, Conn.

Konferenciją atidarė d. Bieliauskienė 11:30 val. ryte, paaiškindama konferencijos tikslą.

Delegačių pribuvo nuo 3 kuopų: 15 kp.: A. Bieliauskienė, M. Auštrienė ir M. Raulinaičiutė; 42 kp.: O. Latvienė, S. Lagerpušienė ir M. Ruzinskienė; 82 kp.: M. Brokienė ir E. Malinauskienė. Viso delegačių pribuvo 8, ir kelios vietinės kuopos narės.

Pirmininke šiai konferencijai išrinkta A. Bieliauskienė, pagalbininke M. Brokienė; Sekretore S. Lagerpušienė, pagalbininke M. Raulinaičiutė.

Mandatų peržiūrėjimo komisija: S. Lagerpušienė ir M. Raulinaičiutė. Dienotvarkio komisija: M. Petnaitienė.

Pakelta klausimas ar reikalinga su-

tverti rajoną Conn. valstijoje. Po trumpam apsvartymui vienbalsiai nutarta tverti.

Išrinkta rajono valdyba: org. A. Bieliauskienė, susiėsimų sekr. S. Lagerpušienė, fin. sekr. M. Auštrienė, izdininkė E. Malinauskienė.

Pakelta klausimas, kaip aprupinti rajono izdą finansiskai. Po ilgų diskusijų didžiama balsų nutarta nedėti jokių mokesčių ant narių, kurie turėtų eiti į rajono izdą, bet jieškoti budų, rengiant įvairias pramogas.

42 kuopa duoda įnešimą surengti pikniką rajono naudai. Įnešimas priimta vienbalsiai. Nutarta surengti pikniką Ansonijoje, Conn.

Išrinkta komisija rengimui pikniko: A. Bieliauskienė, M. Auštrienė, M. Raulinaičiūtė.

83 kp. duoda įnešimą surengti maršrutą Conn. valstijoje. Įnešimas priimtas. Nutarta rengti maršrutą LMPS. kuopoms ir tose vietose, kur nėra LMPS. kuopų, tikslu sutverti ten kuopas. Kalbėtoja nominuota K. Petrikenė ir Z. Puišiuotė.

Nutarta užkviesti kitas kuopas, kurios nedalyvavo konferencijoje, kad ateityj prisidėtų prie rajono. Tas darbas paliktas organizatorei ir sekretorei.

Nutarta paraginti centrą, kad atkreiptų daugiau atydzios į LMPS. kuopų reikalavimus.

42 kuopa davė įnešimą užprotestuoti prieš "Keleivį", kuris šmeizia "Moterų Balsą". Po trumpam apsvartymui, didžiama balsų atmesta, motivuojant tuom, kad su tokiais laikraščiais, kaip "Keleivis" neverta polemizuoti.

Išnešta užuojautos rezoliucija Kairiam Sparnui.

Išnešta rezoliucija, kad butų paliuosuoti visi politikos kaliniai.

Sekanti konferencija nutarta laikyti New Britain, Conn. gruodžio mėn. 1919.

Org. A. Bieliauskienė,
Sokr. S. Lagerpušienė.

LMPS. CONN. VALSTIJOS KONFERENCIJOS REZOLIUCIJOS.

Užuojautos rezoliucija socialistų Kairiam Sparnui.

Mes, LMPS. Rajonas Conn. valst., laikytame savo suvažiavime 29 d. birželio 1919, vienbalsiai priėmė rezoliuciją, užgirdamos taktiką socialistų Kairiojo Sparno ir pilnai sutinkam su jo veikimu, prizadėdamos remti visais galimais budais kaip dvasiniai taip ir moraliai.

Rezoliucija, reikalaujanti paliuosuoti politikos kalinių.

Kadangi dabar daug darbininkų vadovų uzdaryta kalėjimuose ir da vis areštuojama, tai mes, LMPS. Conn. valst. Rajonas reikalaujame, kad butų paliuosuoti visi politikos kaliniai.

Rezoliucijų komisija:

A. Bieliauskienė, M. Raulinaičiūtė.

PROTOKOLAS LMPS. V RAJONO 3-čios KONFERENCIJOS.

Įvykusios 20 d. liepos 1919, Easton, Pa. Sesija I.

Organizatorė d. K. B. Karosienė atidarė konferenciją 11 val. ryte.

Skaityta dienotvarkis ir priimtas vienbalsiai. Paskirta komisija patikrinimui delegačių mandatus dd. S. Tarvydaitė ir Bigienė.

Po mandatų peržiūrėjimui pasirodė, kad delegačių pribuvo nuo sekančių kuopų: nuo 11 kuopos F. Sirutienė, T. Gudziunienė, P. Gričiuonienė, M. Vagonienė; 46 kp. K. Pranckunienė, Povilionienė; 28 kp. T. Matuliauskienė; 80 kp. R. Drizienė, L. Šemrakiutė ir nuo 14 kp. M. Bigienė, ir V. Vyturienė. Viso 12 delegačių nuo 5 kuopų. Taip-pat suteikta sprendziamas balsas org. K. B. Karosienei ir sekretorei S. Tarvydaitei.

Konferencijos pirmininke išrinkta Gudziunienė, raštininke S. Tarvydaitė.

1. Skaityta 2-ros konferencijos protokolas ir priimta be pastabų.

2. Org. K. B. Karosienė raportavo, kad V Rajone yra 9 kuopos, su 116 narių. Protokolų sekretorė raporto neišdavė, todėl jos raportas buvo surištas su organizatorės raportu.

3. Pereitos konf. rezoliucijų komisija raportavo, kad ji delei tulų priežasčių darbo neatliko. Įnešta duot papeikimą tai komisijai, bet po ilgų diskusijų įnešimas atmetas.

4. Komisija pagaminimui lavinimosi vadovėlių, pranešė, kad iš komisijos narių liko tik viena, todėl minimi vadovėliai nepagaminta.

5. Išrinkta įnešimų sutvarkymo komisija, į kurią įėjo K. B. Karosienė ir F. Sirutienė.

6. Įnešimas 11 kp., kad V Rajonas išleistų dabartinio laiko kalusimais brošiūrėlių. Darbas atlikti pavesta rajono valdybai.

7. Įnešta užgyrimo rezoliucija Kairiojo Sparno mažumai.

8. Išnešta protesto rezoliucija prieš "Keleivį" dėl straipsnio "Socialistiško laikraščio redaktorius šnipas".

9. Rezoliucija užgirianti generalį streiką, priimta vienbalsiai.

10. Išnešta rezoliucija prieš organizavimą lietuvių kariuomenės.

11. Rezoliucijas pagaminti išrinkta komisija iš K. B. Karosienės, F. Sirutienės ir Gudžiunienės.

I-ma sesija užsidarė 1:30 val. po pietų.

Sesija II.

2-rą sesiją atidarė d. Gudžiunienė 3:15 val. po pietų. Pirmininke išrinkta d. K. B. Karosienė, raštininke S. Tarvydaitė.

Skaityta I-mos sesijos protokolas ir priimtas be pastabų.

1. Nutarta, kad V Raj. nusipirktų 2 "Laisvės" šėrus.

2. Nutarta paraginti V Raj. kuopas steigti lavinimuisi vaikų mokyklėlės.

3. Nutarta, kad raj. org. visuomet da-

lyvautų raj. konf. ir kad kelionės išlaidas apmokėtų rajonas.

4. Nutarta paaukauti iš raj. izdo \$50.00 Škotijos politikos kaliniams šelpti.

5. Nutarta surengti rankų darbo parodą; tam tikslui išrinkta komisija iš F. Sirutienės, J. Stankiutės, Gudžiunienės ir Povilionienės.

6. Parodos vieta nubalsuota Philadelphia, Pa.

7. Nutarta atspauzdinti 10,000 lapelių prieš lietuviškos kariuomenės organizavimą; darbas pavestas rajono valdybai.

8. Nutarta, kad paduotų L. M. P. S. referendumui II Suvaziavimo protokole priimtas vietas: Cleveland, Chicago ir Boston, kur turėtų įvykti LMPS. sekantis suvaziavimas.

9. Nutarta išimti ant Trentono, N. J. miesto anministr. "injunction" už neleidimą laikyti LMPS. prakalbų; tam tikslui aukauta \$25.00 iš izdo. Darbos pavesta K. B. Karosienei.

10. Į vietą rezignavusios fin. sekr. M. Griciunienės, išrinkta iki 1920 m. d. Gudžiunienė.

11. Apmokėta org. K. B. Karosienei už įvairias išlaidas V raj. reikaluose \$15.45.

Konf. užsidarė 5:30 val. vakare.

Pirm. K. B. Karosienė,

Sekr. Suzana Tarvydaitė.

L. M. P. S. II RAJONO REIKALUOSE.

Kreipiuosi į tas kuopas, kurios yra neužsimokėjusios mokestis už 1919 m. į II Rajoną. Pasiskubinkite, draugės, tuojaus užsimokėti, kad galėtume sutvarkyti knygas ir išduoti teisingą raportą metinėj konferencijoj, kuri įvyks gruodžio mėn.

Pinigų siųskite išpirkamos money orderį, ar čekį izdininkės, J. Sarapienės vardu, o pasiųskite sekretorės O. Samulionienės adresu. 192 Fairmount St., Fitchburg, Mass.

Su draugiškumu J. Sarapienė.

LMPS. 11 KUOPOS NARIŲ ATYDŽIAI.

LMPS. 11 kp. permainė susirinkimų dieną. Dabar laikys susirinkimus kas pirmą ketvėrį kiekvieno mėnesio. Susirinkimai būs Rusų Name, 259 N. 6th St., K. Karosienė, sekr.

LMPS. CENTRO APYSKAITA.

Iplaukos rugpjūčio mėn. 1919, už narines mokesčius ir mok. knyges.

11 kp. Philadelphia, Pa.	7.50
71 kp. Benld, Ill.	4.10
55 kp. Haverhill, Mass.	10.55
78 kp. Burlington, N. J.	1.15
Per Puišiuotę nuo 11 kp. ir Springfield, Ill. už mok. knyg.	1.80
7 kp. Schenectady, N. Y.	3.70
36 kp. Minersville, Pa.	6.35
60 kp. N. S. Pittsburgh, Pa. ...	4.20
23 kp. Binghamton, N. Y.	4.90
83 kp. New Britain, Conn.	1.20
1 kp. Brooklyn, N. Y.	18.15
63 kp. Nanticoke, Pa.	6.75
8 kp. Lawrence, Mass.	11.10
34 kp. Fitchburg, Mass.	3.90
72 kp. Kenosha, Wis.	2.30
70 kp. Racine, Wis.	5.30
50 kp. Gardner, Mass.	1.65
4 kp. už mok. knyges	1.50
36 kp. Minersville, Pa.	5.55
75 kp. St. Clair, Pa.	1.15
11 kp. Philadelphia, Pa.	5.05
12 kp. Waterbury, Conn.	2.25
34 kp. Fitchburg, Mass.	4.65
90 kp. Girardville, Pa.	2.25
15 kp. Ansonia, Conn.	1.20
86 kp. Herrin, Ill.	2.10
5 kp. Rockford, Ill.	6.20
87 Clinton, Ind.	5.10
8 kp. Lawrence, Mass.	4.95
30 kp. Bridgewater, Mass.	2.40
49 kp. Brighton, Mass.	3.75
60 kp. Pittsburgh, Pa.	2.25
89 kp. Milwaukee, Wis.	1.35
54 kp. Scranton, Pa.	8.26
37 kp. Grand Rapids, Mich. ...	3.70
22 kp. Montello, Mass.	2.60
Pav. M. Valentienė	1.30
39 kp. Monessen, Pa.75
72 kp. Kenosha, Wis.	5.60
65 kp. Rumford, Me.	1.95
88 kp. Pittston, Pa.	1.45
7 kp. Schenectady, N. Y.	4.80
90 kp. Girardville, Pa.	1.40
85 kp. Nashua, N. H.	2.95
78 kp. Burlington, N. J.	1.05
69 kp. W. Lynn, Mass.	2.70
71 kp. Benld, Ill.	4.20
66 kp. Los Angeles, Calif.	3.75
14 kp. Easton, Pa.	4.80
13 kp. So. Boston, Mass.	7.20
76 kp. Camden, N. J.	3.30
80 kp. Philadelphia, Pa.	3.10
16 kp. Springfield, Ill.	4.65
38 kp. Paterson, N. J.	1.95
Viso	\$217.76
Buvo izde	\$2,116.34
Viso	\$2,334.10

Išlaidos už rugpjūčio mėn. 1919.
 "Keleivius" už 500 čarterių, 150 "tubs" čar. siuntimui ir 1000 laiškam popieros \$27.25
 J. Neviackui už 200 nominacijų blankų 3.00

Viso išlaidų 30.25
 Lieka pas centro izdininkę \$2,303.85

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.
 Ivonėliui—Straipsnius apie Sokratą ir Diegenesą sunaudosime. Ačiu. Malonėkite rašinėti dažniau,

ypatingai vaikų skyriui truksta mums raštų.

Al. Margeriui.—Jūsų straipsnius gavome, labai ačiu. Pradėsime talpinti su sekamu "M. B." num., nes šitas buvo jau sulaužytas, kada gavome. Tuos pasikalbėjimus rašykite daugskaitoj Pasikalbėjimas su keliais kuditais, o ne su vienu.

J. Aceriui.—Jūsų raštus gavome, ačiu. Peržiūrėsime ir tada pranešime.

Svintukui.—Korespondencija tilps sekanciam "M. B." num.; į šį pasivėlinot. Eilutes taip-pat sunaudosime, ačiu.

M. Jovaišienei.—Jūs labai susivėlinot su savo atsakymu komisijai, bet duosime jums progos ir savo pusę perstatyt. Tilps sekanciam num.

A. V. Bartuliui.—Mes laukiame, kol jūs prisiūsite visą tą apysaką, nes turint visą geriau yra ją padalinti. Rašėme jums apie tai, bet, matyt, nėsate gavę mūsų laiško. Pradėsime talpinti sekanciam "M. B." num.

Onytei.—Pasivėlinot prisiūst. Tilps sekanciam num.

Ž. P.—Eilutės silpnos, bet bandysime taisyti. Rašinėkite geriau korespondencijas ar straipsniukus, nes eiles rašant reikia žinot tam tikras eilavimo taisykles; be to, eilės išeina proza.

E. Simaaskienei.—Jūsų eilėse nėra nei ritmo, nei rymo. Negalėsime sunaudot. Rašykite proza. Palikit eiles poetams.

B. Publi.—Jūsų eilutes sunaudosime, ačiu.

KAS REMIA "MOT. BALSĄ".

LMPS. 60 kp. N. S. Pittsburgh, Pa. prisiuntė \$5.00 "M. Balso" fondan.

LMPS. 63 kp. Nanticoke, Pa. prisiuntė \$25.00.

LMPS. 50 kp. Gardner, Mass. štai ką rašo: "Mes prisiunčiame aukų "Motery Balsui" \$21.59,—liko per mūsų pasidarbivimą nuo surengto koncerto. Ir toliau neatsisakysime pasidaruot "Motery Balso" naudai, kuris atviraui gina darbininkų reikalus" Draugiškai M. Pilkauskienė". Viso šį sykių aukauta \$51.59 Visom aukavusiom ir pasidarbavusiom "Motery Balso" naudai kuopoms ir draugėms,—širdingai ačiu.

"M. B." Administracija.

NUO ADMINISTRACIJOS.

Sekantis "M. B." num. bus padidintas ir pagrazintas. Bus jame daug gerų straipsnių, apysa-

kų ir eilių. Bus taip-pat daug įvairių veikėjų paveikslų ir bus įvestas naujas, labai įdomus skurius.

Todel, tegul LMPS. kuopos ir narės pasistengia kuodaugiausia išplatinti to "M. B." num. laike Agitacijos Savaitės. Kas ims platinimui, meldžiame užsisakyti iš anksto, kad žinotume kiek spaudzint. Kaina ta pati—10c.

LMPS. konstitucija jau gata-va ir išsiuntinėta visom kuopom. Kurios kuopos negavo, malonės pranešt mums apie tai.

Meldžiame visų LMPS. kuopų, susitvėrusių iki liepos 1 d. 1918 m., pranešt mums apie knygutę "Ką kiekviena motina turi žinot?" Ta knygutė jau seniai išsiuntinėta visom senosiom kuopom, bet nevisos dar pranešė mums, kad gavo, todel nežinome ar gautos tos knygutės, ar ne. Daug mūsų laiškų ir siuntinių dingsta paštoj, todel gavus, reikia tuoj pranešt administracijai.
 "M. B." Adm.

KAROLIŲ BALIUS.

Rengia LMPS. 22 kp. rugsėjo 13 d. Šis balius bus vienas iš puikiausių šio rudens sezono. 22 kp. paskyrė iš izdo \$6.00 trims dovanoms. Prie to, draugės progresistės daug aukauja puikių dovanų. Bus gera proga laimėti už puikiausius ir madniausius karolius, dovanas. Todel rengkitės kiekvienas į balių. Užkviečiam kuoširdingiausia visus atsilankyti.

Baliaus Rengimo Komisija.

PRANEŠIMAS.

Jau galima gauti įdomiausia lietuvių kalboj knyga "MEILĖ ir DAILĖ". Tai didžiausia lietuvių kalboje knyga apie meilę. Su 19 parinktų paveikslų Kaina \$1.00. Pinigus siųskite popieriniais doleriais, money orderiais ar bankos čekiais. Reikalaukite šiuo adresu: Al. Margeris, 2023 St. Paul Ave., Chicago, Ill.

P. S. Progresisčių kuopoms duodu didelį nuolimtį.

—Skaitykit ir Platinkit—
 —"Motery Balsą".—

LMPs. SEKR. ADRESAI.

- No. kp.
 1, Brooklyn, N. Y.
 A. V. Klimiūtė, 56 Seaman Ave.
 New York, N. Y., c.o. Jukelis.
 2, Worcester, Mass.
 J. Karazienė, 61 Harlem St.
 4, Elizabeth, N. J.
 B. Bočkutė, 211 First St.
 5, Rockford, Ill.
 M. Akelaitienė, 415 Gregory St.
 7, Schenectady, N. Y.
 Mrs. F. Luke, 13 Engersoll Ave.
 8, Lawrence, Mass.
 A. Sarmavičienė, 2 Hirshpeld St.
 9, Chicago, Ill.
 J. Zemaitė, 1739 Halsted St.
 10, Newark, N. J.
 M. Stanelienė, 83 McWhorter St.
 11, Philadelphia, Pa.
 K. Karosienė, 535 N. Marshall St.
 12, Waterbury, Conn.
 M. Mikalavičiūtė, 943 Bank St.
 13, Boston, Mass.
 J. Sarapienė, 73 G St.
 14, Easton, Pa.
 S. Tarvydaitė, 1113 Ferry St.
 15, Ansonia, Conn.
 M. Rolinaičiūtė, 15 Star St.
 16, Springfield, Ill.
 M. Lekešienė, 1720 E. Matheny Av.
 17, Detroit, Mich.
 U. Kasparkienė, 233 Cardoni Av.
 19, Donora, Pa.
 M. Andriulienė, 483 8th St.
 21, Pittsburgh, Pa.
 Miss. V. Mason, 2122 Forbes St.
 22, Montello, Mass.
 E. Lepskaitė, 42 Vine St.
 23, Binghamton, N. Y.
 V. Zmitriūtė, 10 Judson Ave.
 24, Cleveland, Ohio.
 M. Gerbienė, 4414 Bucyrus Ave.
 25, Roseland, Ill.
 J. Grybienė, 11429 Calumet Ave.
 26, Rochester, N. Y.
 E. H. Žilins, 12 Pleasant St.
 27, Cambridge, Mass.
 A. Malinauskaitė, 51 Dimick St.,
 Somerville, Mass.
 28, Baltimore, Md.
 O. Paulionienė, 735½ W. Sara-
 toga, St.
 29, Chicago, Ill.
 J. Stasiunienė, 1320 Wicker
 Park Ave.
 30, Bridgewater, Mass.
 O. Kiršlienė, 234 Plymouth St.
 32, McKees Rocks, Pa.
 V. Gopienė, 829 Woodward Av.
 33, Mahanoy City, Pa.
 E. N. Jeskevičiūtė, 300 E. Centre
 St.
 34, Fitchburg, Mass.
 B. Šimkiūtė, 104 Plymouth St.
 35, Bridgeport, Conn.
 A. Akstinienė, 402 Metal Ave.
 36, Minersville, Pa.
 M. Ramanauskienė, 249 So. 4th St
 37, Grand Rapids, Mich.
 Mrs. M. Rasikas, 1537 Broad-
 way Ave.

- 38, Paterson, N. J.
 E. Jonikienė, 85 Lafayette St.
 39, Monessen, Pa.
 M. Bacevičienė, 625 Mc Mahon
 Ave.
 40, Lewiston, Me.
 L. Gudukienė, 2 Newbury St.,
 Auburn, Me.
 41, Akron, Ohio,
 T. Joneliunienė, 636 Bellevue Av.
 42, New Haven, Conn.
 O. S. Ruzinskienė, 128 View St.
 43, Cicero, Ill.
 A. Dočkienė, 1225 So. 50th Ave.
 44, Norwood, Mass.
 J. Misevičienė, 50 Tremont St.
 45, Bayonne, N. J.
 P. Šeštakaškiūtė, 43 W. 15th St.
 46, Philadelphia, Pa.
 K. Pranskunienė, 445 N. 9th St.
 47, Waukegan, Ill.
 K. Radavičienė, 812 8th St.
 48, Wilkes Barre, Pa.
 M. Usaitienė, 192 Poplar St.
 49, Brighton, Mass.
 S. Taujenuitė, 42 Lincoln St.
 50, Gardner, Mass.
 L. Bekešienė, 6 Crowford St.,
 So. Gardner, Mass.
 51, Collinsville, Ill.
 M. A. Steponavičienė, 413 So.
 Aurora St.
 52, Stoughton, Mass.
 J. Sidlauskaitė, 309 Canton St.
 53, Plymouth, Pa.
 K. Stankevičienė, 143 Walnut St.
 54, Scranton, Pa.
 O. Jovarauskiene, 1840 North
 Main Ave.
 55, Haverhill, Mass.
 M. Matonienė, 70 Beach St
 56, Easthampton, Mass.
 A. Baltrunienė, 62 Garfield St.
 57, Carnegie, Pa.
 M. Liepienė, 226 Magazine St.
 58, Brighton Park, Ill.
 S. Laurinavičiūtė, 4632 S. Her-
 mitage Ave., Chicago, Ill.
 60, Pittsburgh, Pa.
 A. Kairienė, 1439 Fause Way,
 N. S.
 61, Lowell, Mass.
 A. Ciuladienė, 53 Crosby St.
 62, Shenandoah, Pa.
 E. Motuzienė, 119 S. Ferguson St
 63, Nanticoke, Pa.
 Mrs. H. Sharis, 215 Pine St.
 64, Great Neck, N. Y.
 Mrs. A. Schultz, Box
 65, Rumford, Me.
 A. A. Valančius, 219 Franklin St.
 66, Los Angeles, Cal.
 Mrs. B. Burba, 3010 E. 3rd St.
 67, Kensington, Ill.
 J. Valis, 10532 Edbrooke Ave.,
 Chicago, Ill.
 68, Cliffside, N. J.
 K. Steponavičienė, Box 17
 69, W. Lynn, Mass.
 E. Kasparaitė, 52 River St.
 70, Racine, Wis.
 E. Kaupiūtė, 1133 N. Wisconsin
 St.

- 71, Benld, Ill.
 Mrs. K. Guzevich, Box 155
 72, Kenosha, Wis.
 P. Lukošienė, 819 Alberte St.
 73, Tamaqua, Pa.
 A. Venskunienė, 423 Elizabeth St
 74, Hazleton, Pa.
 M. Merkevičienė, 316 E. Dia. St.
 75, St. Clair, Pa.
 M. Kaunas, Box 74.
 76, Camden, N. J.
 A. Audikienė, 433 Liberty St.
 77, Frackville, Pa.
 Mrs. J. Mardos, Box 353.
 78, Burlington, N. J.
 Mrs. Deveikiene, 139 E. Broad St
 79, Riverside, N. J.
 80, Philadelphia, Pa.
 L. S. Šemrakiūtė, 1733 S. Phillip St.
 81, Chester, Pa.
 82, Torrington, Conn.
 V. Diškevičienė, 49 Washington
 St.
 83, New Britain, Conn.
 E. Kazlauskaitė, 262 Fairview Av.
 84, Wilmerding, Pa.
 Eva Balutis, 121 Middle Ave.
 85, Nashua, N. H.
 S. Penkauskienė, 23 Tolles St.
 86, Herrin, Ill.
 M. E. Kurtinaitienė, Box 22.
 87, Clinton, Ind.
 O. Stasiunienė, 318 N. 8th St.
 88, Pittston, Pa.
 M. Valincienė, 9 Williams St.
 89, Milwaukee, Wis.
 A. Vitkienė, 805 Franklin, Pl.
 90, Girardville, Pa.
 E. Reklie. 20 2nd St.
 S. M. Puishea, Centro Sekr.
 6 Whitney St., Worcester, Mass.

LMPs. VIRŠININKIŲ ADRESAI.

- Pildomasis Komitetas.
 M. Baltuškiene sekr. 601-603 Me-
 tropolitan Ave., Brooklyn, N.Y.
 M. Michelsonienė, 251 Broadway,
 So. Boston, Mass.
 K. Petrikiene, 799 E. 150th St.,
 New York, N. Y.
 K. Karosienė, 229 N. 6th St., Phi-
 ladelphia, Pa.
 E. Bekampienė, 455 Grand St.,
 Brooklyn, N. Y.
 E. H. Žilinskiūtė, izd. 12 Pleasant
 Sq., Rochester, N. Y.
 Z. Puišutė, centro sekr. 6 Whitney
 St., Worcester, Mass.

"MOT. BALSO" KOMPLETAL.

Jau galima užsisakyti "Mot. B." kompletus 1918 metų. Puikiuose aparatuose lėšuoja tikrai \$2.50. Senųjų, 1917 m. "M. B." komplektų taip-pat galima dar gauti ta pačia kaina.
 Visos LMPs. kuopos turėtų nusipirkti nors po 1 kompletą "Mot. Balso", nes tai yra dokumentas, kuriuo galima naudotis per daugelį metų.
 Narės, ypatingai naujosios, turėtų taipgi nusipirkti po gražiai apataisytą "Mot. Balso" kompletą.
 "Mot. Balso" Administracija.